

APR 1950

INDIAN OPINION

Founded by
- MAHATMA GANDHI -
IN 1903

No. 13 - Vol. XLVIII

FRIDAY 31st MARCH, 1950.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
PRICE: FOUR PENCE

THE POWER OF PRAYER

"Prayer is the most powerful form of energy one can generate. It is a force as real as terrestrial gravity. As a physician, I have seen men, after all their therapy had failed, lifted out of disease and melancholy by the serene effort of prayer . . . Prayer like radium is a source of luminous, self-generating energy . . . In prayer, human beings seek to augment their finite energy by addressing themselves to the infinite source of all energy. When we pray, we link ourselves with the inexhaustible motive power that spins the universe. We pray that a part of this power be apportioned to our needs. Even in asking, our human deficiencies are filled and we arise strengthened and repaired . . . Whenever we address God in fervent prayer, we change both soul and body for the better. It could not happen that any man or woman could pray for a single moment without some good result."

Dr. ALIXIS CARREL

પ્રાર્થનાની શક્તી

પ્રાર્થનામાં અજબ શક્તી રહેલી છે. ગુરૂત્વાકર્ષણના જેટલી એ બરી શક્તી છે. એક વૈદ્ય તરીકે મેં નિહાળ્યું છે કે રોગીઓપરના સઘળા વૈદ્યકીય ઉપચારો બ્યારે નીકળ્યા ગયા છે ત્યારે માત્ર શાંત પ્રાર્થનાની શક્તી વડે રોગીઓ રોગ મુક્ત થઈ શક્યા છે. પ્રાર્થના એ રેડીયમની જેમ પ્રકાશ આપનારી બંને ઉત્પન્ન થતી શક્તી છે.....પ્રાર્થના વડે માનવીઓ સઘળી શક્તીના અપરિમિત ઝરામાંથી ચોતાની પરિમિત શક્તીમાં વૃદ્ધિ કરે છે. આપણે પ્રાર્થના કરીએ છીએ ત્યારે સૃષ્ટી એક ચલાવનારી અગાધ શક્તીની સાથે આપણે એકતાર થઈએ છીએ. આપણે પ્રાર્થા એ છીએ કે એ શક્તીમાંથી આપણી જરૂર પુરતે કાળો આપણને પ્રાપ્ત થાય. માગવાથી આપણી માનવીય ઉણપો પુરી પડે છે અને આપણે સશક્ત બનીએ છીએ.....ઈશ્વર પાસે આપણે દીનપણે યાચીએ છીએ ત્યારે આપણો દેહ અને આત્મા બંને ઉન્નત થાય છે. કોઈ પણ પુરૂષ કે સ્ત્રી એક સઘળું પણ પ્રાર્થના કરે તેનું કંઈક પણ શુભ પરિણામ આવ્યા વીના રહેતું નથી.

ડૉ. એલેક્સીસ કેરલ.

JAYBEE SILK HOUSE

(FORMERLY THE JAPAN BAZAAR)
JOHANNESBURG'S FAMOUS SAREE HOUSE

45" Wide COLOURED
GEORGETTE.
Superior Quality.
In following shades:
Pink, Salmon, Saxe, Royal,
White, Emerald, Red, Purple
Wine, Maroon, Black, Orange,
Lemon, Pectunia. Yd. 7/11.
Ideal for Sarees.

45" SUEDE SILK. White.
Pink, Sky. Per yd. 7/11.

**MEN'S
PURE
SILK
SHIRTS.**
Cream.
Collar
Attached.
All Sizes.
27/3
each.

JUST ARRIVED !
45" wide TINSEL
GEORGETTE.
All Shades. Per yd. 15/-
SAMPLES ON REQUEST.

FOR BLOUSES
SWISS EMBROIDERED
GEORGETTE. 36"
per yd. 12/6.

VELVET.
44" Chenile Georgette
in all latest Shades
Suitable
For
Sarees.
Per yd.
22/6

EMBROIDERED GEOR-
GETTE SAREES. In all lead-
ing shades. Now reduced to
£4/10.0 each.

EMBROIDERED SUEDE
SILK SAREES. Attractive
Embroidery. Special price
£4/4/0 each.

GEORGETTE JARI WORK
SAREES, with attractive wide
borders in all shades.
Reduced to £5/10/0 each.

GEORGETTE HEAVY JARI
WORK SAREES, with Jari
work borders in all shades,
£12/12/0 each.

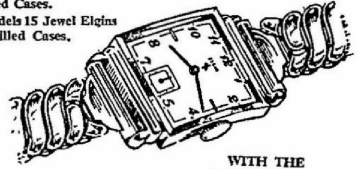
FANCY TINSEL
SAREE BORDERS
In Latest Designs
& Colourings
8 yds. to a piece
From 25/- To 50/-
per piece.

SAREES
★
Printed Voile Sarees.
In Latest Designs. Pink,
White & Blue Ground.
5 yds. lengths. 25/- each
6 yds. lengths. 30/- each

Phone 33-6229. ——— 39a MARKET STREET, JOHANNESBURG. ——— P. O. Box 5169

ELGIN

21 Jewel Lord Elgin and 17 Jewel
Elgin De Luxe in Solid Gold and
Gold Filled Cases.
Latest models 15 Jewel Elgins
in Gold Filled Cases.

WITH THE
NEW MIRACLE
DURA-POWER MAINSPRING.

ADVANCE 1950 MODELS

KATZ & LOURIE LTD.
COR. BLOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG

BONES WANTED

We Pay
£7 PER TON
F.O.R. your
Station or Siding

BAGS RETURNED RAILAGE PAID

For Full Particulars write to :

THE
**BULLBRAND
FERTILIZERS LTD.**
SARNIA, NATAL.

Kasturba Gandhi Memorial Number

Copies of Kasturba Gandhi Memorial Number can be had
at this office at 1s. 3d. including postage.

'Indian Opinion',
Phoenix, Natal.

Are You a subscriber of
'Indian Opinion'
If not, Why not?

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 13—VOL.—XLVIII.

FRIDAY, 31ST MARCH, 1950

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price: FOUR PENCE

Indian Opinion

FRIDAY, 31ST MARCH, 1950

A Grim Reminder

WE are constantly being reminded that History repeats itself. Were that not so, were the race not afforded repeated opportunities of learning the lessons of what we call "experience" and so correcting our mistakes, it is difficult to see how progress were at all possible. We should most likely continue blundering our way to ultimate self-extinction. Even so, we humans, irrespective of race or colour, are tardy learners, and the fool and his folly remain inseparable until, at long last, folly's reactions become unbearable.

The following article appeared in our issue of June 6th 1930—within a couple of months of twenty years ago. The French have a saying, "The more it changes, the more it is the same thing." We reproduce this article to shew that, in our case there has virtually been no change at all, or, if there has been any and there is still room for comparison, the change is for the worse.

Since twenty years is a rather long period, as time is ordinarily reckoned, it may be useful to recall that in 1930 the Transvaal Indian community were threatened with a measure commonly known as the Transvaal Asiatic Bill (1930), the two most important provisions of which were:

- (1) The segregation of all Asiatics, both for residential and trading purposes, in specified areas, within five years; All Asiatic fixed property not transferred to a lawful holder to be confiscated to the State.
- (2) The removal of Asiatics present rights of leasehold under which they can lease property any-where in the province except on proclaimed land and in certain townships having restrictive clauses.

The Bill was 'fathered' by Dr. Malan, the present Prime Minister, then Minister of the Interior. It was submitted to a Select Committee before whom Mr. J. D. Tyson appeared as Acting Agent-General of the Government of India, and to whom the Transvaal Indian Congress also presented a clearly-reasoned statement.

As will be gathered from the article we reproduce, the Bill was not immediately proceeded with, as Dr. Malan had threatened it would be. World events became focussed in another quarter entirely. Dr. Malan was paid the compliment of having his Apartheid doctrine accepted on a vastly larger scale by a certain Adolph Hitler. Followed the second World War, during which it was, of course, inexpedient to draw too nice distinctions on the score of race and colour. Dr. Malan's star went into temporary 'pralaya,' and so, while "the War to end War"

and "the Struggle for the Survival of Democracy" was being waged, the matter of our elimination or segregation was tactfully allowed to fall into the background.

Dr. Malan being now back in the saddle, we find ourselves, for all practical purposes, virtually where

we were twenty years ago. And now, read the article reproduced, and if "The Call to Action" fails to stir you to any response, at least have the honesty to recognise that whatever befalls us will be neither more nor less than what we deserve.

THE CALL TO ACTION

[We reproduce the following leading article published in our issue of 6th June, 1930, to which reference has been made in our editorial in the present issue.—Ed. I.O.]

THERE will be a sigh of relief at the news that the Congress delegates, backed, of course, by the influence and co-operation of Sir Kurma Reddi, have succeeded in gaining some respite, at least, from the enactment of the Transvaal Asiatic Tenure (Amendment) Bill. Experience has shown, however, that these delays are not wholly advantageous. Our people have an unhappy tendency towards allowing themselves to be lulled into a false sense of security, towards construing a temporary cessation of hostilities as a permanent peace. Excusable it may have been, but the past has undoubtedly proved it to have been unwarranted and unwise. In the present instance, there is no excuse. Dr. Malan has pledged himself to Parliament that the Bill is to be re-introduced as it stands, early next session. And Dr. Malan is a man not easily deflected from any course he makes his mind to pursue. He will also be justified, in reminding us that we have had fair warning.

Once again, therefore, we find ourselves confronted with the question that was Tolstoy's, "What must we do now?" Seemingly, the time for talking is past. We have urged, we have pleaded. We have employed reason; we have appealed to the Government's highest instincts and on the loftiest grounds we have urged consideration of our claims in the light of equity, justice, and fair play. We have gone as powerless children go to

father for help and assistance confident in the father's righteousness and relying upon his natural sense of duty. With what result? Our claim to be treated as children of the State is rejected; the relationship repudiated. We are not even step-children, we Asiatics with our brown bodies, albeit 80 per cent of us are born here. Child ren forsooth!

A foreign "coloured people," rather an unwelcome addition to the local black and coloured population, whose presence is resented and who, if they cannot be "persuaded" to leave, must be kept in their place together with the aboriginal black races, must be made to live down to the Transvaal ideal of "no equality in Church or State between whites and non-whites.

Perhaps after all it is as well so. The mother-bird turns out the fledgling from the nest only so that it shall be compelled to learn to fly. When the father refuses shelter to his son, the son learns to comport himself as a man. "Our friend, the enemy," is a phrase full of deep significance and expresses a real if somewhat subtle truth.

And so, we are thrown back upon ourselves, driven to look ourselves squarely in the face, confronted by our conscience, forced to determine not merely whether it is worthwhile to carry on from the point of view of emasculated opportunities to earn money or even a livelihood, but whether we can claim to retain the smallest vestige of self-respect if we continue to submit to insult upon insult directed against our ancient Motherland, our pedigree and our character. For, reduced to its elements, this

is what it comes to. Every fresh enactment of the nature of this Bill is a reiteration of our "undesirability," a sort or rebranding of the community as "pariah," a fresh affront to India as a nation, and to every South African of Indian descent. Nay, more, it implies that culture, ability, qualifications, are all of no account when opposed to considerations of colour and race. Robbed of the rights we are entitled to share as civilised members of the community—sacrificed to make a European (voters') holiday—confronted with the almost certain prospect of segregation, humiliated and degraded as no self-respecting people can suffer and live. "What must we do now?" Tyrants forget that there are none so desperate as the victims they have despoiled to the point of having nothing more to lose. It is, perhaps, only too true that in the immediate past material riches and concern for the loaves and fishes have occupied us more

exclusively than was good for our moral health, but now that we have been forced back to normal and are able calmly to take stock of our position, to see that there is no relenting on the part of the Union Government no hope of intercession by the Imperial Government and making all allowances for Sir Kurma's goodwill and tireless efforts to help us, but scant power to do so in face of the forces arrayed against him, to assert our manhood, to demonstrate that we are not wholly dead to the calls of honour, dignity, and self-respect; that we have not sunk so low that Indians may be spat upon again and yet with impunity and without asserting themselves in protest. We have our weapon always at hand. It is a weapon we have used before, one that never rusts, never grows obsolete; the weapon of self-suffering, of civil disobedience. All the portents seem to point to its once more being called into action.

Esperanza, Stanger and the "Depot" Hospital in Durban from the Indian Immigration Bureau. The two former are being brought up to Provincial standards as quickly as circumstances permit and the future of the last-named is still under consideration.

Durban Seeks Outside Aid To Oust Asiatics

The Durban Joint Wards Committee has appealed to the Mayor of Bulawayo to ask the Rhodesian Government to join forces with South Africa to prevent the penetration of Indians into Rhodesia and the Union. The Durban Wards Committee has also written to every South African Member of Parliament asking for support for the Government in "its efforts to safeguard European interests and status in South Africa." The letter draws attention to the official birthrate figures published in January, which showed that during 1949 Indian births in Durban outnumbered Europeans by two to one. A secretary was appointed to interview the Union Minister of the Interior with a request that legislation should be introduced as early as possible defining European, Indian and Native areas separately. The Minister will also be asked to segregate the different races.

Modern World "Outrage To Divine Law"—Says The Pope

The Pope, leading 40,000 Passion Sunday pilgrims in prayer last week, denounced the modern world as "an outrage to divine law," in an address that was broadcast to the world. He said no one could ignore the miserable spectacle of the world falling to pieces because of the ruin of the

fundamental moral structures of life. Speaking from the Basilica of St Peter's the Pope attacked the "series of shameful, criminal publications which afford to vice and to crime the most damnable means of seduction and corruption. "Veiling the shame and ugliness of evil under a tinsel of art, of ephemeral and deceitful grace, of false courage, or catering without reserve to the morbid craving of the dissolute for violent sensations and new experiences," the exaltation of evil living, the Pope said, had even appeared openly in public. This lack of morality had become a part of the economic and social life of the people, inflicting the most serious wounds on mankind under the pretext of a false humanity. Sin and indecency were spreading universally and had contaminated even those sections of society traditionally free from them, such as country folk. The right to exist accorded to crime under a pretext of tolerance of natural human weakness was breaking all the bonds imposed on man by his sense of respect for public morality and dignity. It was breaking matrimonial ties, causing rebellion against legitimate authority, suicide and the taking of life.

Fountain Of Wisdom

No race can prosper 'till it learnt that there is as much dignity in tilling the field, as in writing a poem.
—BOOKER T. WASHINGTON

Liberty will not descend to a people; a people must raise themselves to liberty; it is a blessing that must be earned before it can be enjoyed.—COLTON.

NOTES

Justice Feetham's Advice To University Graduates

The new Chancellor of the Witwatersrand University, the Hon. F. Feetham, in his inaugural address at a graduation ceremony last week, urged graduates not to subordinate the important duties of citizenship to the professional life that lay before them. Mr. Feetham said it was disturbing to find that in free democratic States it was a common complaint that so many citizens showed little or no inclination to live up to the privileges they enjoyed. Some were merely apathetic, others were so misguided as to boast that "they never bother about politics." A third group was so absorbed in personal affairs and amusements that they could only be induced to give any close attention to those political questions which directly affected their own personal interests. The long process of tackling the major political issues affecting the future of South Africa could only be wisely guided, in the interests of the population as a whole, if those issues were dealt with on the basis of a true appreciation of past history, present conditions and future possibilities and the light of the eternal principles by which it had been learnt to distinguish right from wrong.

Mr. Justice Feetham's very good advice needs to be taken to heart by our Indian University graduates.

Indian Education In Natal

The Natal Administrator, Mr. D. G. Shepstone in his opening address to the Provincial Council, last week, said, during the past year, the Natal Education Department had been responsible for the education of 39,000 European pupils, 6,000 Coloureds, 42,000 Indians and 148,000 Natives. "With regard to Indian Education the accommodation problem has been eased by the building of a number of new aided schools and additions to others, thereby increasing the number of school places by 2,500. There are, however, still many Indian children without schooling, and further facilities are necessary. The problem is a threefold one, involving finance, building and suitably qualified teachers. A contract has been let for the building of the new Training College for Indian teachers in Durban, and this should help considerably to provide additional teaching staff. A new Government school has been erected at Clairwood and will shortly be opened. As soon as suitable sites are secured work will proceed on a new High School and Primary School in Durban. Free education for Indian children has been extended to Standard VII, and it is the intention of the Administration to extend the provision by one standard each year up to Matriculation level." Referring to the former Indian hospitals the Administrator said that the Province had taken over the hospitals at

At Sevagram, Wardha, during the World Pacifist Conference
सेवाग्राममा वरुण परिसीरीस डे-इन्-स भणी ते प्रसवे.

GANDHI AND MARX

By K. G. Mashruwala In 'Harijan'

II

THE fundamental difference between Gandhiji and Marx lies in their different approaches towards life and the universe. All other differences whether of ends and means, or of ideas about political, social economic, or religious order arise from this basic difference. And in this Gandhiji's approach differs not only from that of Marx but also from the protagonists of capitalism and industrialism. For, whatever other difference and conflicts there may be between Marxism and Capitalism both attach great importance to centralised control over capital and land and large-scale industries and agriculture. The quarrel between them consists in each wanting to establish its own control over these and for getting the largest share in the fruits.

When a road branches itself into two, even if the angle between the two branches is less than five degrees at the base, after some miles, their ends will be away from each other by several miles. If the branching takes place, say, at Kanya Kumari (Cape Comorin), one road might lead you to Peshawar and the other to Nepal. Similarly the difference between the way of looking at life and universe of Gandhiji and that of Marx and several others appears up to a certain stage to be so much alike for practical purposes as to make one feel that the difference is as between half a dozen and six. This is the reason for apparent agreement in the objectives of Gandhiji and Marx; and for slogans, such as, "Gandhism is Communism minus Violence." But this agreement is only superficial.

The common point between Gandhiji and Marx is their extreme concern for the suppressed and oppressed, resourceless and dumb and starving section of humanity. They form the major part of the family. And their condition is wretched in a world which is abundantly in plenty and capable of providing a large degree of happiness to each and everyone. Further, it is wretched in the midst of civilisations, which have again and again developed literature, science, art, industries, orderly governments, majestic institutions, cities and buildings, delved into the mysteries of nature to an amazing degree and created comforts and luxuries such as were once regarded as

available only in fairy lands. Both Gandhiji and Marx want to establish an order which would make these masses co-sharers in the gifts of nature and fruits of human genius. But while Gandhiji insists upon adherence to truth and non-violence for achieving this object, Marx (or Marxists, if, as some say, Marx must be distinguished from Marxists, as Gandhiji from Gandhites) does not care about the quality of the means, if they appear efficient enough for achieving the end as quickly as possible.

The question naturally arises why two highly intelligent and highly cultured men inspired by a common high object should differ on a matter of vital importance to the human family taken as a whole. Whether or no one is able to trace the right cause for the difference of opinion, the fact itself must be taken as indicative of the existence of a very serious flaw either in the logic or in the truth of the premises assumed by the one or the other, or even both.

For centuries philosophers and scientists have sought to get to the primary root of the universe. Apparently it is a mixture or combination of innumerable sentient and insentient bodies. How many of these bodies or their scientifically distinguishable components are primordial in their ultimate analysis? Are they several or only two (spirit and matter), or, not even two, but only one? If one, which is it—spirit or matter? And even if spirit is accepted as the primordial substance, whether there are several independent and eternal individuals, or whether all life is One?

It is difficult to say whether philosophers and scientists will ever come to a final and unanimous conclusion on these points. And it would not matter in the least if there were as many theories about them as the number of thinkers, provided they remained confined to academics as subjects for intellectual treat with no bearing on problems of life. But it is not so. Each theory is sought to be applied to the dealings and institutions of man in everyday life. The acceptance of one theory points to the ordering of society and the place of the individual in it in one manner, of another theory in quite a different manner; and

so on with every separate theory.

Progress in science may bring about a reduction in such theories. But, as yet, science too, is, after a certain limit, merely enunciation of hypotheses and probability conjectures. The exact link between life and matter is still beyond human perception even with the aid of scientific appliances. But the stubbornness in man is not satisfied with merely accepting one's own theory as cent per cent truth for oneself, but impels him to bring about changes in the world in accordance with the colleries arising from that theory. And in doing so, he does not hesitate to use, if needed, every type of foul means.

Of these philosophies, there are two which regard life and universe to be emanations of only one fundamental principle. Both Gandhiji and Marx might be regarded as monobasists. But according to Gandhiji the basic principle is Spirit and not Matter. Even what we regard as insentient matter has its being in and by the Spirit; it has no existence independent of it; at any rate, in the absence of Spirit none can testify to its existence. The universe rises, exists and disappears in the Spirit, which alone is ever existent and imperishable. Therefore Spirit alone is *Satya*—Truth—ever-abiding principle. All other forms and forces are, so to say, rays or emanations from it; every one of them is subject to continuous change and total conversion or resolution from one form into one or more others. And the mystery of the Spirit is that though every sentient being is always associated with it and is never away from it, it is missed by most beings for the whole of their lives. And this is so much so that its very existence is doubted by many, and even most of those who accept it do so on faith. And just as a drop of water is as completely water itself as an ocean, so the Spirit is as much completely existent in a small bacterium as in the mighty lion, the huge elephant or the greatest genius. In spite of infinite varieties and degrees in the manifestation of its powers, the ultimate Base is one and even in all. Even as one may not perceive the strength of a sleeping lion though it is there in abundance, so too the Spirit is wholly and fully present in every atom, whether its powers are manifest or hidden. And its wonder is that though every individual being feels itself to be a separate, self-contained and in-

dependent ego, it is not more a few, but only common *Atma*—Soul—in all. The tiniest cell is not a different spirit from the biggest monster, nor the greatest sinner different from the greatest Mahatma, prophet or *avatara*. Even as coal and diamond, though so very mutually different in colour, lustre, hardness and various other qualities are but different manifestations of the same element called carbon, so too the different sentient beings are one universal Spirit. We may not be able to delve into the mystery of their differences, not even into the mystery of their workings of one's own mind and personality. But for Gandhiji there was no room for doubt that ultimately it is all one Life, and it alone works everywhere. The universe composed of infinite sentient and insentient bodies, visible and invisible energies, good and wicked, moral and spiritual qualities, and microcosmic and macro-cosmic objects is one and only one and even Spirit—also called *Satya* (Truth), *Atma* (Soul), *Paramatma* (God). The different forms are only apparent and suffering coverings. They emanate from its capacity to manifest itself in infinite ways. Looked at from that side, there is no scope for dividing existence into I, you and the rest.

This was, as I understood it, Gandhiji's attitude towards Life and the universe. I shall further refer to this in my next.

CITY OF DURBAN NATAL DISTRESS' RELIEF FUND

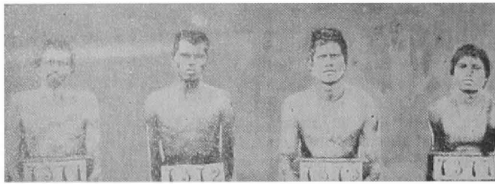
The above fund is prepared to consider applications for solace payments to persons for all races who lost their breadwinners as a direct result of the racial disturbances of January, 1949.

It is hereby notified for the information of all persons concerned that applications, supported where possible with documentary evidence, and stating the number of dependents, must be submitted to the Secretary, Natal Distress Relief Fund, P.O. Box 1014, Durban, not later than 30th April, 1950.

JOHN MCINTYRE
Town Clerk.

Town Clerk's Office,
Durban,
24th March, 1950.

CAN THIS NOT BE CALLED NAZI PROPAGANDA?

The above two pictures are reproduced from a pamphlet in Afrikaans called 'Boycott News', published by 'Die S.A. Beskermingsbeweging,' Room No 28 Erasmus Bldg., Pretoria.

Under the first picture the following wording appears in Afrikaans:

THIS IS HOW THEY LIVE TODAY DO YOU KNOW

- (1) That about sixty Years ago Indians arrived here as workers.
- (2) That they have increased to such an extent that within the next three or four years there will be as many Indians as Europeans in Natal.
- (3) That seeing that they live from trading which you and I provided for they have gone forward to such an extent that they hold fifty per cent of the trading licences in Natal and 38 per cent in the City of Durban.
- (4) That from poverty they have succeeded to such an extent that today they oppress our lives and our manner of living. Now they are wealthy, where will they end in the next sixty years?
- (5) That European daughters of our nation in S.A. are working for the Indians.

Remember please all you who buy from the Indians if you must seek work for your child go and look where you spend your money.
(Sgd.) 'Boycott News.'
5,- per year.

Room 28,
Erasmus Bldg.
Pretoria.

Under the second picture the following appears:

"This picture, taken from official records, shows some of the men who between 1860 and 1911 left India and conditions of semi-starvation, for a better life in South Africa.

[Note—All those who know the history of South Africa know how far this is from the truth. We hardly need to begin to teach that history. This document is humorous and yet there is tragedy in it, for things such as these carry the germs of race conflict which must some day burst into a great conflagration. If there is anything the Government should take prompt action to put a stop to it is things such as these. But the present tendency, it is regrettable to have to say, is to encourage them.—Ed. I.O.]

OUR INDIA LETTER

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT)

Baroda, March 15.

ANXIETY ABOUT EAST PAKISTAN

THE anxiety in India about the situation in East Pakistan continues. It has, for the time being, overshadowed many other questions. Pandit Nehru is on his promised second visit to Calcutta. His first visit is said to have a "soothing effect on the refugees from East Pakistan." In a statement exposing the distortions by the Pakistan Government and press, of his Calcutta speech, Sardar Patel says: "Instead of feeling ashamed of what has happened in East Bengal, the Central and Provincial Governments in Pakistan are engineering excuses by tracing an imaginary origin of those atrocities." He draws attention to the following words which he actually said at Calcutta but which were omitted by the Pakistan press: "Anger or hate will not avail you. Our brothers, both Hindus and Muslims, have been separated from us. All of us do wish that people on both sides of the Frontier should prosper. But, for that, both sides must be patient, brave and prudent."

India's Defence

Replying to the debate on India's defence expenditure in Parliament, Sardar Baldev Singh, the Defence Minister, said that the Ministry, which spent 50 per cent. of the total revenues, did everything last year to cut down wasteful expenditure, and this effort would continue. He, however, assured the House that "at present there is no desire to reduce the strength of our Army, Navy or Air Force. The expenditure is high, but we are passing through very critical times. The Finance Minister has assured us that, in spite of our financial difficulties, he would be prepared to provide as much money as may be needed to defend the independence of this country if it is endangered. With this assurance, and keeping in mind the excellent work that our armed forces have done, I have not the least doubt that the defences of this country are on a sound footing."

Tribute To The Army

Handsome tributes were paid to the work of India's army by M.P.'s during the debate. Shri K. M. Munshi said: "During the two years and a half our army

has acquitted itself in a splendid manner and vindicated its honour in every field where it appeared." Sardar Bhupender Singh Maun (Punjab) praised the work of the Army in escorting refugees from Pakistan to India, and wanted "compulsory universal military training to be imparted in schools and colleges." Syed Nausher Ali (West Bengal) said the Indian Army was Indian in the truest sense of the term and he was proud of it. In it Hindus, Muslims and Christians had shed their blood together in the Kashmir campaign. Pandit Kunzru sounded a note of warning against reduction in the armed forces. He pointed out that in the next year's budget there was an economy of Rs. 10 crores "At the present time, while regretting the high level at which the defence expenditure stood today, I cannot support the demand for this reduction," he added.

Appeal To Businessmen

Speaking from the very depths of his heart, Pandit Nehru emphasised the necessity of creating confidence in the masses by proving that they were all working for them and with them. Industrialisation, he said, alone could not absorb all people and eliminate unemployment. In his view, cottage and other co-operative industries should be developed side by side. "Because," he said, "we have been facing problems affecting the safety and security and our independence, naturally, we have been hesitant to launch out on any schemes which we might otherwise have done." Replying to criticisms of the Government's budget for 1950-51, Pandit Nehru said: "Many of the things that the critics point out are acceptable to us. It is not that we reject their point of view, but in the peculiar circumstances of a particular moment and the peculiar pressures, can we take a particular step which might weaken us or disable us for the moment?" Regarding the Planning Commission recently appointed by the Government of India, of which the Prime Minister himself is the chairman, he said: "One of the things the Commission has to do is to consider how to bring in the

co-operation of large numbers of people in our great national undertakings."

Seven-Point Programme

The Federation of Indian Chambers of Commerce and Industry has passed a resolution laying down a seven-point programme to step up production. Seth G. D. Birla, moving the resolution, said the future of India was bright, and "we have to make it brighter." Enumerating "the many encouraging factors in the present situation," Shri Birla said that a great change had come during the last few months, particularly in the psychology of the investing classes. There had been some tax reductions. He realised that under the present circumstances nothing more could have been done. The Government were trying to cut down expenditure. The balance of payments position had been substantially corrected. The only solution was increased production. Refuting the charge that "business had not played the game," Shri Birla said: "This is not the view of the Finance Minister or the Prime Minister." Who had made the country self-sufficient in respect of cement, steel, and paper? He said what was wanted was not regimentation but a more normal life for developing production. "Our Government," he said, "have made mistakes. All the same they have corrected their mistakes. They have talked in the air, but they are also talking in terms of realism. They have begun to realise that gradualness is the only solution and salvation." When he saw the announcement of the names of the members of the Planning Commission, he added, he was inspired with some hope.

3,500 Killed in East Bengal

Official sources in New Delhi estimate casualties in the recent communal disturbances in East Bengal at 3,500 killed and a large number injured. The value of property looted, burnt or destroyed in the city of Dacca alone is stated to be about three and a half crores of rupees. The number of refugees who have crossed over to India from East Bengal is now estimated at over 1,30,000. The number of abducted persons is feared to be considerable in the districts of Sylhet and Bakerganj, but exact figures are not yet available. A large number of refugees are reported to have been detained at important centres in East Bengal. The relaxation of the East Bengal Government's previous order

requiring would-be refugees to produce income-tax clearance certificates or domicile certificates has not operated throughout the province, with the result that a large number of Hindu families are stranded in rural areas. A P.T.I. report from Calcutta gives details of at least three attacks on train Pakistan—casualties in the first two attacks near Santahar, on a very moderate estimate, would run into 500. The third attack immediately followed the second, but the casualties were not heavy. These took place on 28th February.

Pension For "C.R."

The Government of India have decided to pay a pension of Rs. 1,000 per month to Mr. C. Rajagopalachari for his lifetime with effect from January 26. This was disclosed by the Finance Minister, Dr. John Matthai, replying to a Parliamentary question. This practice of giving a life allowance would be followed in the case of all retired Presidents of the Indian Republic and legislation to this effect would be enacted in due course, he added. Replying to a supplementary question, the Finance Minister said that the pension was subject to income-tax.

Muslim Leader Condemns Pakistan Atrocities

Dr. M. S. Hasan, M.L.A., Madhya Pradesh, and a former Minister, asked Muslims in India to make it "unmistakably clear" to the Pakistan Government that "its systematic harassment of the Hindu minority in East Bengal was un-Islamic and was against all canons of civilized government." In a statement, Dr. Hasan said: "The atrocities committed in East Bengal have discredited and disgraced the East Bengal Government in the eyes of the world. It is the duty of the East Bengal Government to afford the Hindu minority every protection." Dr. Hassan said, adding: "It is no argument to say that the Muslim minority in India are being subjected to harassment." As a member of the Muslim minority, he said, "I am proud to say that we have received the greatest consideration from our Hindu brethren. The Congress Governments in various States have shown the greatest solicitude for the welfare of the Muslim community. The manner in which the Muslim minority is being treated with consideration in India can be held out as an example to other countries of the world as to how minorities

should be treated," Dr. Hasan added.

Muslims' Loyalty To Union

Addressing a meeting of Muslims in Bilaspur, the Municipal Commissioner, Mr. Bashir Ahmed, condemned the blood-curdling atrocities perpetrated on the Hindus in Pakistan and said that the manner in which the East Bengal Government were dealing with the situation was against the principles of Holy Quran. Exhorting the Muslims to remain loyal to the Indian Union, Mr. Ahmed warned Pakistan not to show any concern for the Muslims in Bilaspur as they had been given the greatest protection and consideration by the Hindus. The meeting later resolved to give all possible assistance to displaced persons from Eastern Bengal.

Sardar's Call To Police To Root Out Corruption

The Deputy Prime Minister, Sardar Vallabhbhai Patel, addressing a colourful ceremonial parade of officers, men of the Delhi Central Police forces in New Delhi, said that courtesy and firmness should be the guiding principles in all their dealings. Courtesy to people, young and old, men and women, combined with firmness, was the surest way to make a success of their task. "Yours," said Sardar Patel, "is the responsibility to maintain the prestige of Government and protect the honour of the citizens. It is not enough if you only detect crime and bring offenders to book. You must also try to

win the affection of the people. The more you try to do that the easier your task will become. "You must try to appeal to them and keep your heads cool, whatever the provocation and however serious the situation might appear at first sight. A police officer or policeman who loses his head in handling a situation is not fit to be a member of the police force." Proceeding, he advised police officers and men to do their best to understand what Government stood for. Today, the Government was of the people and for the people. They must remember this basic fact. They must also try to rid themselves of the old tradition that the police force was corrupt. Money earned by the sweat of one's labour was better and more praiseworthy than that earned by other means. If they remembered that, he was sure the old tradition would be broken completely and they would find that the people in turn would come to have a real affection for them. The capital of India, the Deputy Prime Minister said, deserved a police force worthy of it. They must not forget that here as elsewhere, the prestige of Government was in their hands.

FOR SALE

Indian General Dealers business for sale. Situated in Grey Street. For particulars apply: "PROSPECT" c/o Indian Opinion, Phoenix, Natal.

Ethiopian Minister Presenting Credentials

H.E. Ato Emmanuel Abraham, Ethiopian Minister presented his credentials to Dr. Rajendra Prasad, President of the Republic of India, at the Government House recently. Picture shows the President shaking hands with him after the presentation of credentials.

NEWS ITEMS FROM INDIA

Mr. B. C. Kher On Compulsory Education

Compulsory education for all children, rich and poor, in all villages of the State, prevention of their lapse into illiteracy and all-round development of their natural abilities were the principles of the free and compulsory education policy of the State, said Mr. B. G. Kher, Chief Minister of Bombay, speaking at the Silver Jubilee celebrations of primary education at Bandra. The settled policy of Government was to introduce free and compulsory education throughout the State within a period of ten to twelve years, added Mr. Kher. Government had undertaken to finance primary education with the ultimate object of bringing each and every village in the State in the sphere of compulsory and free education, said Mr. Kher. He pointed out that ten years ago Government spent about Rs. 2 crores on Education, whereas they now spent Rs. 12.37 crores. The shortage of school buildings and trained teachers were their main difficulties to implement the plan fully. New training colleges had been opened and old ones expanded to meet the shortage of teachers.

Delhi Industrialist's Suggestion Criticised

Mr. Morarji Desai, Bombay's Home Minister, described as "mischievous" the reported statement of an industrialist suggesting that India should be made a theocratic State rather than secular one as a solution to avert war with Pakistan. Mr. Morarji was replying to a question at a "Questions and Answers" meeting organised by the Progressive Group in Bombay. The question was: "Do you agree with the proposal of Mr. Ramkrishna Dalmia that India should be a theocratic State?" Mr. Desai replied: "No. The suggestion is very mischievous. No patriotic Indian should support it." A member of the audience wanted to ascertain the views of the Home Minister about those Muslims who till August 14, 1947, clamoured for Pakistan and now professed loyalty to India. Mr. Desai, "They do not clamour for Pakistan now. Ninety per cent of the Muslims in this Province did clamour for Pakistan then. But it is wrong to suspect their professions of loyalty to India now. If anybody, however, does show signs of disloyalty now, he will

be treated according to the law. We should not go about suspecting everybody as that is a sign of weakness." He gave an assurance that all citizens would be given full protection under all circumstances, But the State could at no stage tolerate disloyalty."

India May Become Leading Industrial Power

The Government of India's Industrial Adviser, Dr. S. Trone, declared in Jaipur that India stood a "fair chance" of becoming a leading industrial power of the world. Addressing a meeting Dr. Trone said it was perhaps not fully realised that India had almost all that she required by way of raw materials. She had the additional advantage of having an adequate number of buyers in her own country. "No other country except Russia and America is so favourably placed." Dr. Trone was of the view that "intelligent and rigid" planning was the need of the hour in Republican India. Such a planning should have the support and co-operation of the people. He instanced Russia, Germany and Japan where co-operation between the public and Government yielded "quick and startling" results. The Industrial Adviser did not believe that the fact that India was over-populated went against her. "Even this over-population can be used to advantage," he said. "India's problem is that she produces much less than others. The peasant in India is producing very little having barely little to sell and little to buy. India has to make her peasant a real producer of wealth," said Dr. Trone.

"Occupied By Mahatma"

Brass plates bearing the inscription "Occupied by Mahatma Gandhi in the year....." have been fixed in the cells occupied by Mahatma Gandhi in different jails in Bombay State since 1922, said Mr. Morarji Desai, Home Minister, in the Bombay Legislative Assembly. It was not possible to keep these cells in the Ahmedabad and the Yeravada Central prisons vacant on account of scarcity of "accommodation." Neither the "history tickets" of the Mahatma nor the letters written by him to the prison authorities were preserved, said Mr. Desai.

More Dangerous

The recent spate of sabotage, it must be understood, is not all the work of the Communists. The more dangerous type is the old Muslim Leaguer working under Communist label. In the prevailing state of tension between India and Pakistan a strict watch over spies is essential and many leaks in the security system have to be plugged. Secularism does not mean playing with the security of the country, and our Ministers should be less eager to stake their reputations on misdirected moderation.—'National Herald,' Lucknow,

Merging Portuguese Territory In India

A pledge to support the Prime Minister of India in his efforts to get the Portuguese territories in this country merged with the Indian Union was taken by the Goan community of Bombay at a largely attended public meeting organised by the National Congress (Goa). Mr. A. S. de Mello, President, of the Board of Control for Cricket in India,

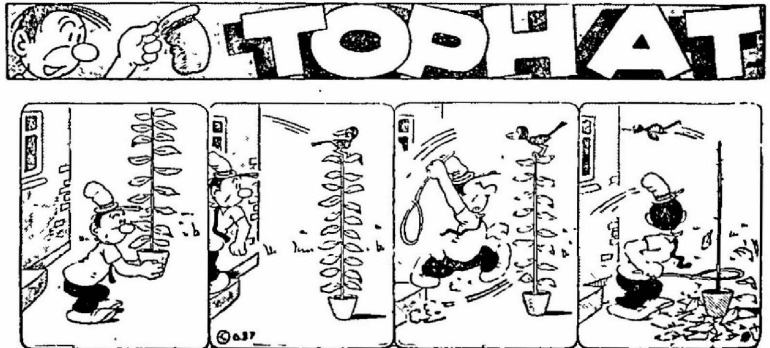
who presided demanded of the Portuguese Government the immediate formation of a "Care-taker Government" for Goa. While deciding that steps should be taken without delay to prepare the people of Goa for a "non-violent resistance" movement, the Goan community in Bombay challenged the Portuguese Government to ascertain public opinion on the future of Goa. This should be done only after suspending for a week the oppressive laws against freedom of the press, speech, and association, the resolution said, Mr. de Mello further stated that Pandit Nehru's declaration on the future of Goa and Delhi's note to Lisbon on the subject would have been greeted with greater gratitude if a demand had been made for the repatriation of Goan patriots who had been kept as "hostages" in the overseas penal settlements of Portugal. He appealed to Goans to unite in overthrowing the "Fascist" rule in Goa.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply: 306 Commissioner St., Jeppu, Johannesburg.

"INDIAN AFFAIRS"

(Monthly Journal of the Indian National Congress) News about our countrymen from all parts of the world. Write for advertisement rates to The Manager "INDIAN AFFAIRS," 7 Jantar Mantar Road, NEW DELHI.

"entrepr Denmark, World Copyright.

Things In General

Communal Riots In East And West Bengal

One of the outcomes of communal riots in East and West Bengal was the murder of Mr. Alexander Cameron, a European businessman. The Deputy Prime Minister and Home Minister, Sardar Vallabhbhai Patel, described the murder as an inhuman, brutal and insane outrage. Seven people were arrested in connection with the crime.

Martial Law was declared in Howrah, just outside Calcutta, owing to continued communal clashes and rioting during the last few days.

A message from New Delhi dated Wednesday, March 29, states there had been immediate improvement in the Howrah area Calcutta as a result of new arrangements under which very great powers had been given to military authorities, Prime Minister Pandit Nehru said in Parliament.

A message from Karachi states: Mr. Liaquat Ali Khan and Pandit Nehru, Prime Minister of Pakistan and India, will meet in New Delhi at a date to be announced later to find a solution to communal rioting in East and West Bengal. Making an announcement in Pakistan Parliament, Mr. Liaquat Ali Khan said there was general agreement between him and Pandit Nehru on the terms of joint declaration to be issued later which would guarantee full protection to minorities in both countries. The declaration would provide for a joint commission to inquire into the origin and extent of the disturbance in each country. The commission would then suggest means of preventing recurrence of such disturbances. The tension between the two countries over the disturbances between East and West Bengal, is reported to have eased since placatory speeches by the two Prime Ministers and other Government leaders. In a statement Mr. Liaquat Ali Khan said, "I am fully satisfied that facts bear no relation whatever in magnitude to the lurid pictures of ghastliness painted daily by the Press and many political leaders of India. Mr. Liaquat Ali Khan is expected in New Delhi on April 2.

"Red" Activities In Travancore

Several documents giving information about the Communist activities in the Travancore-Cochin States Union and the names of prominent Communist members and their supporters were seized by the State C.I.D. officers from a house near Alway,

it was learnt in Madras. Mr. P. Govinda Menon, Education and Labour Minister of the Union who arrived in Madras confirmed the report and said that these documents were now being examined by the State Government. Some arrests had been made after this seizure, he added. Mr. Menon left for Delhi the same night to attend the Labour conference convened by the Government of India to consider the Labour Relations Bill and the Trade Union Bill.

Indian Ambassador In Moscow

Professor Sarvapalli Radhakrishnan, India's Ambassador to Russia, with the entire embassy staff paid a three-hour visit to Moscow University, oldest in Russia founded in 1755. The Rector received the party. Escorting them through the science and other departments of the institution, the professors discussed the various branches of the University's activities. Professor Radhakrishnan took a lively interest in their explanations.

Henry Muller Memorial Fund

The Principal, Sastri College, acknowledges with thanks the receipt of the following donations: Already acknowledged £92, Dr. M. Gabriel £2 2s., Anonymous 3s. 6d.—Total £94-5-6.

Death Of Mr. B. A. Maghraj

The death at the age of 80 years, of Mr. B. A. Maghraj, which took place a fortnight ago after a prolonged illness, removes from the life of Durban yet another well-known pioneer Indian. From his early days the late Mr. Maghraj took a prominent part in religious, social, educational and political activities of the Indian community. He was a prominent member of the Natal Indian Congress when it was first founded by Mahatma Gandhi and he was associated with it until he was incapacitated in recent years owing to ill-health. The late Mr. Maghraj was also a keen sportsman and took a prominent part in the various games and had won several trophies. He leaves behind four sons and five daughters and many grandchildren to mourn their loss. We extend to the bereaved our deepest sympathy.

Thanks

Mrs. B. M. Patel and her sons Jayantilal and Natvarlal wish to thank most sincerely all relatives and friends for their kind messages of sympathy in their recent tragic and sad bereavement.

WANTED

Teachers are required for the Surat Hindu Gujarati School to teach Gujarati from Std I to VI. Teachers with following qualifications should apply:— 1. Matric Senior, or Senior Trained and Snataks. 2. With a knowledge of Hindi. 3. Five years' or more experience.

Applicants must send copies of Certificates and testimonials with their applications to the Secretary.

The Surat Hindoo Educational Society,
127 Victoria Street,
DURBAN.

Cuticura
SOAP

The medicinal and toilet properties in Cuticura Soap not only cleanse the skin thoroughly, but help it to retain its beauty and its natural moisture, so easily "dried out" in hot climates.

For Flawless
COMPLEXIONS

543

INDIA INDEPENDENCE NUMBER

Published as Special Number of INDIAN OPINION to commemorate the attainment of Freedom by India.

Printed on art paper and profusely illustrated.

With historic pictures connected with India's struggle for Freedom and with photos of the late Dadabhai Naoroji, Tilak, Gokhale, Subash Bose and many others who have sacrificed their lives in fighting for freedom and of Mahatma Gandhi, Pandit Jawaharlal Nehru and many others who have lived to see the fruits of their labour.

Also containing a brief Survey of the work of the Indian National Congress from the time of its inception.

Price 2/-

Golden Number

OF

"INDIAN OPINION"

Souvenir

Of The

Passive Resistance

Movement

1906—1914

Price: Four Shillings.

Obtainable From:

"Indian Opinion"

Phoenix, Natal.

B. I. S. N. Co. Ltd.

Announce the re-introduction of direct calls at Karachi. S.S. Ksranja leaves Durban 5th May, 1950, for Bombay, Calling at Karachi and Bedi Bandar.

Passengers must conform with the Vaccination and Yellow Fever inoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without food	£66-0-0
Second "	"	"	45-0-0
Inter-Class	"	"	30-0-0
Unberthed (Deck)	without food		18-15-0

Muslim Special Food £10-17-6 Ordinary Food £4-15-0
Hindu Special Food £10-0-0 Ordinary Food £4-2-0

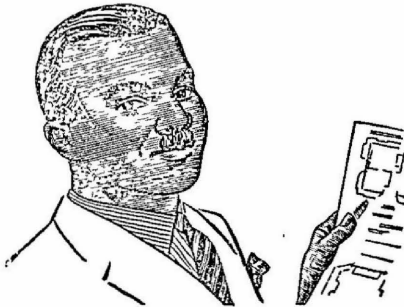
Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS [PTY] LTD.

390 PINE STREET — — DURBAN.

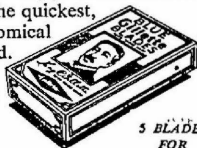
Men who matter

shave with Gillette

When a man's job brings him into contact with many people it pays him to take great care of his personal appearance. That is why you find that men who matter use Gillette—the quickest, smoothest and most economical shaving system in the world.

**Blue Gillette
Blades.**

'Good Mornings' begin with Gillette

4845-4

**FLY EAST
VIA
NAIROBI!**

Fly by Constellation from Nairobi to BOMBAY.

Immediate connections for AUSTRALIA, BURMA, CEYLON, NEW ZEALAND, and the FAR EAST arranged.

Fly direct and save time and money.

Full details of services to Nairobi may be obtained from any I.A.T.A. Travel Agent.

Fare NAIROBI BOMBAY £83 single, £149.8s return.

**AIR-INDIA
International**

Shell House, Delamere, Nairobi,
Cables "AIRINDIA" Box 1010

धी न्यु दिल-खुश स्वीट मार्ट

पेनेलर: मल्लीबाई बाबाबाइ कादीपारवाणा.

दरेंक लतनी मीठाडळो, चोप्या पीनी तेमल रोपा रोपा, भसालाधी जणे जनावीजे कीजे.

जभाइ' वभवाजेडु' सुरती खुश' रोप, मभरा, मंडीला, लछया, पातरा विगेरे इरेडोन ताल' जनावीजे कीजे.

पाटीं कीमेरे मारे रोडा अभाज्जमां मीठाड' जोड व प्रभाजे हुंके वभतमां जनावी ज्वापीशु'

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President Street Corner Diagonal St., Johannesburg

इरनीयर! इरनीयर! इरनीयर!!!

वेडरुम सुट, डार्डनीगरुम सुट, वेरुपरेडोम, डरेसॉजि वेरुड सार्ड वेड ज्वाकीस डेरुके, खुके केस, रेपल, तदन डीक्षायत बावे भरीदी खकेरी. लते पधारी लाज रोपा सुकेरी नरे.

—वेाडस, रेपल अने कीयन इरेसर—

२" इमारी देभरेन नीजे तर्हपार माय छे. तेने रडोड हनेक तर्हपार रडे छे. माय रोडडा बावेना प्रार्थस वीरड भ'जावे-अने वेपार आभन वभारे.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG
PHONE 33-4691. BOX 2526. 10

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન

મલબા ઓપીનિયન દસ્તે
સને ૧૯૦૩માં સ્થાપાયું. ૨૧

પુસ્તક ૪૮ મું-અંક ૧૩

શુક્રવાર તા. ૨૧ માર્ચ, ૧૯૫૦.

શુક્ર નક્ષત્ર પેની. ૪

“ઈન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૩૧ માર્ચ, ૧૯૫૦

ગંભીર ચાટી

દ્વિતિયાસનું પુનરાવર્તન થાય છે એ વસ્તુ આપણને ચાહુ રમરણ થયા કરે છે. એ એમ નહિ હોત, આપણે જેને અનુભવ કરીએ છીએ તેના પાઠ શીખવાની અને એ રીતે આપણી ભુલો સુધારવાની આપણને વખતો વખત તકો નહિ મળતી હોત, તો ઝગતી શી રીતે થઈ શકત એ કળવું સુરકેલ છે. સંભવીત છે કે આ પહેલું કથાજ કરત અને અંતે આપણે ભતે નાહુદ થઈ ભત. તેમ છતાં ભતી જ્ઞાતી, કે વર્ણના ભેદ સિવાય આપણે સઘળા માનનીએ શીખવામાં ઘણા શીથીલ છીએ અને સુખ અને તેની સુખતા અભેદ રહે છે અને અંતે સુખતાનાં પરિણામો અસહ્ય થઈ પડે છે.

બીજા પાના પર છાપાવમાં આવેલો અગ્રવેળ તા. ૬ જુન ૧૯૩૦ ના, આજથી લગભગ વીસ વર્ષ પર, આ પત્રમાં પ્રસિદ્ધ થયો હતો. કહેવત છે કે ‘વસ્તુ જેમ બદલાતી બાય છે તેમ તે તંના સુખ સ્વરૂપમાં આવતી બાય છે.’ આ લેખ અહિં ફરી પ્રસિદ્ધ કરી અને એ બતાવવા માંગીએ છીએ કે આ દેશમાં આપણી સ્થિતિમાં વસ્તુતઃ કશો ફેર પડ્યો નથી, અથવા જે પડેલો હોય અને સુકાબલો કરવાને સ્થાન હોય તેા સ્થિતિ સુધરેલી નથી પરંતુ અગરેલી છે.

કાળની દ્રષ્ટિએ વીસ વર્ષ સાધારણ રીતે લાંબી સુદત ગણાય. એટલે એ યાદ કરવું ઉચ્ચેગી થઈ પડ્યો કે ૧૯૩૦ ની સાલ માં દ્રાંસવાલના હાંદીઓની સામે ‘દ્રાંસવાલ એશીયાટીક બીલ’ ના નામથી ઓળખાતો કાયદાનો અરડો સુભુમી રહ્યો હતો. તેની

એ સૌથી અગત્યની કલમો આ હતી:

(૧) પાંચ વર્ષની સુદતની અંદર સઘળા એશીયાટીકોને વેપાર અને વસવાટને માટે અસુક ઠરાવાયેલા ખાસ લગાઓમાં ઈલાયદા કરવામાં આવશે; એશીયાટીકની સઘળી સ્થાવર મીલકત, જે તેના કાયદેસર ધરાવનારના નામપર દ્રાંસ ફર થયેલી નહિ હોય, તે સરકારી મીલકત તરીકે જસ કરવામાં આવશે.

(૨) પ્રોકલેટ્સ લેન્ડ અને પ્રતિ બંધીત કલમો વાળા અસુક ટાઉનશીપો સિવાય અન્ય સ્થળોએ સ્થાવર મીલકતો પટ્ટાપર રાખવાને એશીયાટીકોને હક લઈ લેવામાં આવશે.

આ અરડો હાલના આપણા વડા પ્રધાન ડો. મલાન, જેઓ એ વેળાએ મુલકી પ્રધાન હતા, તેમના તરફથી હાખલ કરવામાં આવ્યો હતો. એ અરડો સીલિકટ કમીટી સમક્ષ ગયો હતો, જે કમીટી સમક્ષ હાંદ સરકારના એક ટાંગ એજન્ટ જનરલ મી. જે. ડી. ટાયસને ભુખાની આપી હતી અને મી. ટાયસન સમક્ષ દ્રાંસ વાલ ઈન્ડિયન કેબિનેટ પોતાની ફરિયાદ મજબુત રીતે દર્શાવનારે નીવેદન રજુ કર્યું હતું.

મજકુર લેખ પરથી ભેઈ શકાયે કે ડો. મલાને આપેલી ધમકી સુજળ તુરત ધ્યાન દેવાયું નહોતું. એ વખતે જગતમાં બંને-લા બનાવેલો લોકોનું ધ્યાન ભુટી જ દિશાએ આકર્ષ્યું હતું. ડો. મલાનને પોતાના એપાર્ટમેન્ટ

ના સિદ્ધાંતને એટલેક હીટલર નામની એક વ્યક્તિ તરફથી ઘણા જ વધારે વીશાળ પાયાપર સ્વ કાર થયેલો હોવાનું માન મળ્યું. ત્યાર બાદ બીજું જગતીય યુદ્ધ થયું, અને ભેશક એવા વખતે ભતી અને વર્ણના આધારે ભેકો પાડવા લાભદાયી નહોતા. ડો. મલાનના ગ્રહ એ વખતે કામ ચલાઉ સુખમ થઈ ગયા અને એ રીતે જ્યારે ‘યુદ્ધોને અંત લાવ નાકે’ કહેવાતું યુદ્ધ અને ‘લોક-શાસનનું રક્ષણ કરનારી’ કહેવાતી લડત ચાલી રહી હતી તેવા સમયે આપણને ઉખેડી કાઢવાની અથવા ઈલાયદા વાડાઓમાં ગોંધવાની બાબતને હાખી દેવાની સમય સુચકતા વાપરવામાં આવી હતી.

હવે જ્યારે ડો. મલાન ફરી પાછા સત્તાપર આવ્યા છે ત્યારે આપણે વીસ વર્ષ પર હતા એજ સ્થિતિમાં લગભગ ફરી પાછા આવી પડયા છીએ.

હવે ઉપરોક્ત બીજા પાના પરનો લેખ વાંચો અને ‘જે મેદાન પડવાની હાકલ’ જે આપણને હલાવી શકે તે પછી જે કંઈ પણ આપણા પર સુજરે છે તેને આપણે લાયક જ છીએ એટલું સ્વિકારી લેવાની આપણામાં કંઈ તો પ્રમાણિક તા હોવી જ ભેઈએ.

નોંધ

યુનીવર્સિટીના ગ્રન્થુએટોને જરૂટીસ ફીધમની શીખામણ વીટવોલ્સરાન્ડ યુનીવર્સિટીના ગયે અડવાડીયે યજ્ઞેલા પદિવાન સમારંબ વખતે તેના નવા ચાન્સેલર આનરેબલ આર. શીધમે ગ્રેગ્યુએટો સમક્ષ પ્રવચન કરતાં કહ્યું હતું કે ‘પોતાના ધંધાદારી જીવનમાં તેઓએ નાગરીક તરીકેની અનુભવી ફરજો સુકતી નહિ ભેઈએ. મી. શીધમે કહ્યું કે સ્વતંત્ર લોકશાસન તંત્રોમાં એવી દુઃખદ સામાન્ય ફરિયાદ થઈ રહી છે કે પણા નાગરીકો પોતા

ને મજેલી છુટોનો સફુપયોગ કરવાની બધુ ઓછી ઇત્તિ ધરાવે છે. કેટલાક એ બાબતમાં માત્ર શીથીલ છે; બીજા એવી ભુલયાપમાં ગેયાં ખાઇ રલા છે કે પોતે રાજકારણમાં કદી માયું જ નથી મારતા એવી શેખી કરે છે; વળી મીન વર્ગના લોકો છે કે જેઓ પોતાની અંતર બાબતો અને રમત ગમતોમાં એટલા અરકાવ રહે છે કે તેઓ એવી જ રાજકીય બાબતોમાં કાળજીપુર્વક ધ્યાન દે છે કે જેમાં તેનો પોતાનો અંગત સ્વાર્થ રહેલો હોય. સાઉથ આફ્રિકાના ભવિષ્યને લગતી મહત્વની રાજકીય બાબતોને પ્રવચન કીત તી દ્રષ્ટિએ હાય ધરવાનાં લાંબા ગાળાનાં કાર્યને ડહાપણ બરેલી દોરવણી ત્યારે જ મળી શકે જે તેને ભુતકાળના ઇતિહાસનાં, વર્તમાન પરિસ્થિતિના અને ભવિષ્યની શક્યતાઓના ખરાં જ્ઞાનથી અને ખોટાં ખરાંનો ભેદ સમ બતાવનારા કાયમી સિદ્ધાંતોની દ્રષ્ટિએ હાથમાં લેવામાં આવે.’

મી. જરૂટીસ શીધમની આ શીખા મણુ આપણા હાંદી યુનીવર્સિટી ગ્રેન્થુ-એટોએ પણ ખાસ દિવસર લેવા જેવી છે.

આધુનિક જગતની પોષ કરેલી સખત ટીકા

પોષે ગયા સ્વીવારે યાળીસ હબર વાત્રાળુએને પ્રાર્થના કરાવતાં કરેલાં પ્રવચનમાં જણાયું હતું કે આધુનિક દુનીયા ઇશ્વરી કાપદાનો છેડચોક ભંગ કરી રહી છે. નીતીનો અભાવ એ લોકોના આર્થિક અને સામાજિક જીવન નો એક ભાગ બની ગયો છે. ખોટી માનવતાના બદાના હેઠળ માનવતાની પર તે ગંભીર જખમો કરી રહ્યો છે. પાપ અને ખીભસતા સર્વત્ર ફેલાઈ રહ્યાં છે અને તેનાથી નીર્લિપ ગણુતા ત્રામ વાસીઓને પણ તે મેપ લગાડી રલા છે. કુદરતી માનવ નયજાણ ગણુ તેના પ્રત્યેની સહીષ્ણુતાના ઓહાં હેઠળ યુનાઓને અરતીતવનો દહ આપવામાં આવ્યો છે અને તે મહેર નીતી અને મેળા પ્રત્યેની માનની ભાવના થી મુગ્ધપર સુકાયેલાં સઘળાં બંધનો ને છેદી રલાં છે. લગનનાં બંધનો ને તે તોડી રલાં છે, ખરી અને વાજખી સત્તાની સામે બંડ કરાવી રહ્યાં છે. પુન અને આપઘાત કરાવી રલાં છે.

[અમારા તા. ૬ જુન, ૧૯૩૦ ના અંકમાં પ્રસીદ્ધ યમગેલી અચલેષ, જેનું મુદ્દન આ અંકના અમારા અચલેષ માં અમે કહ્યું છે તે વાંચકોના લાભાર્થે અમે નીચે ફરી પ્રસિદ્ધ કરીએ છીએ. અ. ઇ. મે.]

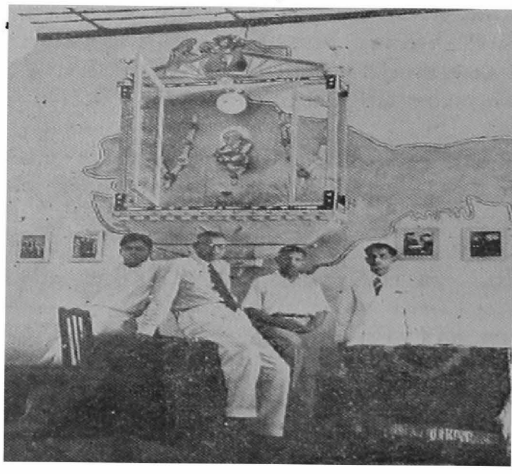
હીંદ સરકારના એન્ટ-જનરલ સર કુર્મા રેડીની લાગવગ અને તેમની સાથેના સહકારના પરિણામે ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિયન પ્રેસિસના કેપ્ટુરેશનને કાલ દુરત એટલી ફરોહ મળેલી ગણાય કે ટ્રાંસવાલ એશીયાટીક લેન્ડ-ટેન્ગર બીલ પાલોમેન્ટની ચાલુ મેકક, જે ગયા સોમવારે પુરી થઇ ગઇ છે, તેમાં કાપદો યતાં અટકાઇ છે. પાલોમેન્ટ ની આવતી મેકકમાં, એટલે આવતા નવનુઆરી માસમાં કોઇ પણ નવતેના સુધારા કયો સીવાય એનું એવ બીલ ફરીથી રજૂ કરવામાં આવશે એવી ખાતરી હાલિસને આપી કે. મદાને બીલ સુલવતી રાખ્યું છે. ભુતકાળના અટક બને એથી આપણને સુચારવો થયો નથી. દુરમને તરફથી યતા દુમલાને તેમો ઘોડો સમય લખાવે તેો આપણુ તે એનું માનવાની આદત પડી ગયેલી છે કે આપણા ઉપરથી પડી વાલ્યુ હી ગયું છે અને આપણે હવે સહી સલામત યદ ગયા છીએ. આવી રીતે બુલાવામાં પડી પોટી સહીસલામતી માની લેવી એ હકાપણનું કાર્ય નથી એમ ટ્રાંસવાલના હાંદી બાઇઓએ જુલાવામાં રહેવાનું નથી કારણ કે ડેક્ટર, મદાને પાલોમેન્ટને ચોખા ખાની આપેલી છે કે બીલ, પ્રસિદ્ધ યમગેલી છે તેજ રૂપમાં આવતી મેકકમાં તે પુન: રજૂ કરશે! અને ડે. મદાને ને જેઓ ઝોળખે છે તેઓ સારી પેઠે જાણે છે કે તેમણે એકવાર જે નિશ્ચય કર્યો હોય તેમાંથી તેઓ બીલકલ પાછા હડે એમ નથી. સમય આવ્યે તેઓ આપણને એમ પણ દર્શાવવા ચુકે એવા નથી કે કોમને વીચાર કરવાની પુરતી ચેતવણી આપવામાં આવી હતી. હવે કોમની સામે એ પ્રશ્ન આવી ઉભો છે કે આપણે કરીયું યું? વાલોમાં વખત યુમાવવાનો સમય આવ્યો ગયો છે એ સ્પષ્ટ છે. આપણે સીલેક્ટ કમીટીના સભ્યો પાસે દલીલો કરી, વીન'તીએ કરી. વલનદાર દલીલો સભ્યો પાસે સુધી તેમની જુદી ને આપણે દલીલો કરી પદ્ધતિવા પ્રખલ કંપો, ન્યાય અને સમાનતાની દ્રષ્ટિએ આપણો દાવો તેમની પાસે રજૂ કર્યો. બાળમાં જેમ પોતાના પીતાની પાસે મદદની વાચના માટે ગયા છે અને પીતાની ન્યામી દ્રષ્ટિમાં વીમાસ સુધી અરજ યુગરે છે તેમ આપણે અરજ યુગરે છે પીતાની પુત્ર પ્રલેની ફરજનો વાદ આપી આપણે અરજ યુગરની. પરંતુ તેનું યું પરિણામ આપ્યું? રાજ્યના બાળકો તરીકેનું વર્તન અમારી સાથે 'રાજે' એવા આપણા દાવને સીલેક્ટ કમીટીએ

જેને મેદાન પડવાની હાકલ

દુમકારી કહાયો છે. રાજ્યના બાળકો તરીકેના આપણા સંબંધની તેમણે અવગણના કરી છે. સાલકા બાળકો તરીકેની પણ આપણી અણગમી નથી. આપણે એશીયાટીક ઘઉંવળી પ્રજા છીએ એજ આપણો દાવ છે. આપણામાંના ૮૦ ટકા તેો આ દેશમાં જન્મેલા છે. તેમનેો પણ પોતાની જન્મ જુગીમાં તિરસ્કાર જ યતો રહે છે. પરદેશની આપણે રંગીન અને કાળી પ્રજા આ દેશની અસલ કાળી નેદીવ પ્રજા અને કલડા પ્રજા તેમાં આપણે વધારાના આ દેશમાં ન બનેલા માણસો લેખાઇએ છીએ. આપણી આ દેશમાં હાજરીના પરિણામે ગોરી પ્રજાને આપણા ઉપર યુસ્તો ચડે છે અને જો આ દેશમાંથી ગાંધિ પોટલા બાંધી આપણને તેમો નીદાય કરી શકતા નજ હોય તેો આપણને આપણા સ્થાને, એટલે, આ દેશની કાળી નેદીવ પ્રજાની સરખામણીમાં રાખવા બેઠાએ. ટ્રાંસવાલમાં વસતી ગોરી પ્રજાનો એ આદર્શ છે કે "રાજ્યના રાજ્યવહીવટ માં અને પ્રજા ખિસ્તાના દેવળમાં કાળા અને ગોરાએ વચ્ચે સમાનતા સંભવે ન નહિ." અને એજ આદર્શને આપણી સાથેના દરેરાજના વ્યવહારમાં અમલમાં સુકવો અને કદાચ આ સર્વ આપણા બલા મોટે કાં ન હોય?

એક પક્ષી માતા પોતાના બચ્માંને માળામાંથી બહાર ફેંકી દે તે એટલા માટે કાં ન હોય કે તે બચ્માં પોતા ની તાકાદ ઉપર ઉભું રહી ઉડતાં શીખી શકે? જ્યારે પીતા પોતાની પુત્રને આક્રમ આપવાની ના પાડે છે ત્યારે તે પુત્ર મનુષ્ય બનવા પ્રખલ કરે છે. આપણો "દુસ્તન એજ આપણો મીન" જેનું ઘણીવાર જગતમાં બને છે અને એમાં ગર્ભિત સત્ય સમાયેલું છે. એ સત્યને ગંભીરતાથી આપણા દેશબંધુઓ આ જુગીમાં જટ સમજ લે તેમાં જોમનું કલ્યાણ સમાયેલું અને સ્પષ્ટ રીતે બેઠક સુધીએ છીએ. એટલે આપણને આપણી પોતાની જ તાકાદ ઉપર ખડા રહેવાનું બાન કરાવવામાં આવે છે. આપણી સામે કોમ તરીકે ગંભીર પ્રશ્ન એ છે કે આપણને યોદ્ધા પૈસા કમાઇ લેવા ની તક આપવામાં આવે, ગમે તે રીતે જીવગી મળી છે તે તેને નીભાવી લેા એવી દલામાં રાખવામાં આવે તે તે નીભાવી જ લેવું; આપણામાં સ્વમાનનેા છોટો સરખો રહી હોય તેો પવીત્ર અને પુરાતન આપણી માવજુગી દોંદ પ્રલે એક પક્ષી એક એમ ઝેરીલાં અપમાનો ફેંકવામાં આવતાં હોય તેો તેની ઝામે મરદોની જેમ યવુંજ બેઠાએ. આપણી સ્થિતિ ઉપર

વીચાર કરતાં પરિણામ યું નીકળે છે? છેલ્લાં સાઠ વર્ષથી ટ્રાંસવાલમાં આ પક્ષી એક પક્ષી એક ન ઇચ્છવાલેવજ પ્રજા તરીકેના અપમાનો ચાલુ સદા કરતા આવ્યા છીએ. એ અપમાનોથી પરંપરાએ આપણા હૃદયને ભારે એક વાર વલોની નાખ્યાં છે સારે આપણે મદોની માકક આપણા શીર ઉપર રાખી સ્વમાન જાળવવા અનેક કાર્યો દુઃખે સહન કર્યો છે, આને સાહ ત્ પક્ષી પણ, આપણા કપાળમાં એ સિકકા મારવાની સ્થિતિ રહે છે કે આ પક્ષી ન ઇચ્છવા યોગ્ય' હલકી પ્રજા છીએ, આખી કોમ અચ્છત જન્મી છે. આપણા સદ્યુજો, આપણી શક્તિ, આપણી સંસ્કૃતિ, આપણો ઇતિહાસ, આપણી પુરાતન પ્રજા તરીકેની કિંદતા, કૃતિતા અને કળા આ સર્વની શ્ચી ગતિ તરીકે આ દેશમાં ન હોઈ શો કારણ કે આપણી ચામડીને રંગ કયો છે! એક હલકી, નાલાલક અને જેવા ની વચ્ચે ન ઇચ્છવા યોગ્ય પ્રજા તરીકે આપણે માટે અલગ જન્મ્યા કહાડી આવેલાં અપમાનીત બની, હલકી પ્રજા તરીકે અણધારીએથી દુઃ વસવા ચાલ્યા જવું? આપણે કરવું યું? જુલમજારો એ ભુલી જાય છે તેમના બોગ યદ પડેલાએનું ભલે સર્વજ્વ હુલાઇ જાય છે, જ્યારે તેમની પાસે કયું મોત્યાવણું રહેતું નથી હું તેઓ મરણીયા બની... જુલમજારો સાચા થાય છે. દુકાંડઓ માટે આપણે લોભાઇ, મોહમાં પડી પ્રજા તરીકેનું બાન ભુલી સ્વમાનને યુમાવતા થજ છીએ. ધન, દોલત-આ સ્વ ઝોની જગતમાં તેના સ્થાને જ ક્રીપા હોય છે. આ વસ્તુઓ કરતાં મનુષ્ય ના જીવનમાં અનેક અણુભી વસ્તુઓ છે અને તે વસ્તુઓ રાષ્ટ્રધર્મ, પ્રજા ધીય સ્વમાન, સ્વતંત્રતા, જુલમ અને અધર્મની સામે સર્વજ્વનું બંધન આપી વીરની પેઠે ઝુગવાની-તાકાન એ છે. અને આને હાંદિમાં-આપણે માવજુગીમાં યું જની રહ્યું છે? સ્વતંત્રની વેદીપર આપણા દેશ બંધુએ, બહેનો અને નવજુવાનો છાતી ઉપર ગોળીએ ઝીલી મરુત્યને અધીન બની મોઢાં બલિદાન આપે છે. નોશીલની લાડીઓના માર ખાઇ ધાપલ બની ઇસ્પીતાલમાં પડે છે, જુલમજારો છે, કારાવાસનાં કારમાં દુઃખો મે છે. અને એ સર્વ શાને માટે? નહિ કે ધન દોલત અને વૈભવને માટે. પરંપરા સ્વમાન, રાષ્ટ્રધર્મ અને સ્વતંત્રતા મો. આપણી સ્થિતિના અન્ને એટલાં ખાતર આપણે શાંતીથી હવે વીચાર કરવો છે. આપણે જેનું બેઠાએ કે જુલમ સરકાર આપણા પ્રલે અસલતું છું વર્તન બદલવા ઇચ્છે છે કે નહિ. વધી સરકાર આપણી વચ્ચે પડી શકે એ સ્થિતિ નથી. હાંદી સરકારના પ્રતિ નિધિ સર કુર્મા અચ્ચાજ પ્રખલ છું

મોઝામ્બીકમાં

જે ઝામ્બીકમાં હાંદુઓનો હોલ અને પુસ્તકાલય. આ હોલમાં તા. ૨૬ મી જનનુઆરીના મહાત્મા ગાંધીજીનું બાલકું મુલકું સુકવામાં આવ્યું હતું જે વખતે સ્થાનિક હાંદીઓ ઉપરાંત જાણીતા પોરજુઓએ પણ હાજરી આપી હતી. આ બંધી શ્રી. મણીલાલ ગાંધી ગયા માસમાં સ્વદેશથી પાછા આવતાં મોઝામ્બીક ઉતરેલા ત્યારે ત્યાંની જાણીતી પહેડી શેઠ દામોદર આજીવજીના સંચાલક શ્રી. જમનાદાસ તથા અન્ય બાંધુઓ સાથે લેવાયેલી.

સરકાર પોતાની નીતી બદલે એવો સંભવ નથી. ત્યારે આપણે માટે શું એ સમ્યક નથી આવ્યો કે આપણે આપણા મનુષ્યતને ન છોડવું અને એ દશોણ્ય કે અમે માત્ર મુદ્દાઓ નથી પરંતુ સ્વમાન દરબને અને માન મરતબાની પરવા રાખનાર મરદો છીએ. એટલે દરબને અમે અધમતા ની આડમાં નથી પડેલા કે વારંવાર દીકાઓના મોં પર શુક્રવામાં આવે તે ચાંતીથી કોમ નેચા કરે. આપણું

દહીયાર હમેશાં આપણી પાસે જ છે. એ દહીયાર આપણે અગાઉ વાપરેલું છે. હાંદ પછુ આને તે વાપરી રહી જતને પોતાની વીરતાનો પરિચય આપી રહ્યું છે. એ દહીયાર કદી કટાવું નથી. આપણી પાસેથી મોષ ધીનવી શરૂ થઈ નથી. અમને લાગે છે કે એવાં જ ચિન્હો આપણી સામે દેખાય છે કે એ દહીયારને કોમ નીચે ઉતારી દેવે ધસી તબખાર કરવા માટે.

થી ખાંડનું ઉત્પાદન અને વપરાશના આંકડાઓ રચ્યુ કર્યા હતા. તેમણે જણાવ્યું હતું કે, સપ્ટેમ્બરની ૧ થી તારીખથી ડિસેમ્બરની ૧૫ સુધીમાં વપરાશ માટે ૧,૨૧,૧૬૭ ટન ખાંડ આપવામાં આવી હતી અને ૧૬ મી ડિસેમ્બરથી ૧૯૫૦ ના ફેબ્રુઆરીના અંત સુધીમાં ૧,૧૫,૯૫૨ ટન ખાંડ અપાઇ હતી. ફેબ્રુઆરીના અંત સુધીમાં કુલ ઉત્પાદન ૭,૨૫,૬૦૪ ટનનું થયું હતું.

હાંડુઓ સામે બદનહી ઉભી કરવા માટે પોતાના આરોપી સાથીદારોએ મને મસજીદ પર મેળવ ફેંકવા માટે પ્રેર્યો હતો.

ફરીયાદોએ જણાવ્યું હતું કે મસજીદ સામે રોન મારતી પોલીસે મેળવ ફેંકી બાણુની એક બરતીમાં નાસી જતા આ આરોપીઓને પકડ્યા હતા. ત્યાર પછી પોલીસે એ બરતી પર દરોડા પાડી લોખંડના ચાર ટોપા, બે ગેસ મારકસ અને કેટલુંક સાહિત્ય ત્યાંથી મેળવ્યું હતું. પાકિસ્તાન તરફથી છુપી પ્રવૃત્તિ ચલાવનારાઓની માહિતી આ પ્રમાણે છતી થવા પામી છે.

આવા સંખ્યાબંધ રૂસોની તપાસ હાવરાની પોલીસ તરફથી ચાલી રહી છે. હાવરાની મુસ્લીમ બરતીમાં આવે જ એક ભોમ ધડાકાને બનાવ થવા પામ્યો છે, જે સંબંધમાં સાત મુસલમાનોની ધરપકડ કરવામાં આવી છે. ધડાકાથી બે શખ્સોને ધન મળી હતી. પોલીસના જણાવ્યા પ્રમાણે ધન પામેલા આ શખ્સો એક ડ્રુપરીમાં હતા અને બ્યારે ધડાકો થયો ત્યારે અંદરથી એમની ડ્રુપરીનાં બારણાં બંધ હતાં.

આમના સંબંધમાં પોલીસને યોદી માહિતી આપવાની બાબતમાં હાવરા ના સીલાંચોર વીભાગના એક શખ્સ મુસ્લિમોનાં ઘર પર દરોડો પાડ્યો

આમણોએ હરિજનોને અપનાવ્યા અમરેલી પાસેના સજોાસરા ગામે તાબેતરમાં એક કાઝાળુને ત્યાં લગ્ન હતાં ન્યાં મોણપરીથી બન આવી હતી. આ પ્રસંગે ગામના દરેક ઘરે યાળીનાં લ્હાણાં અપાનાં હતાં તેમાં હરિજનોને ઘેર પછુ યાળીનાં લ્હાણાં અને જમણુ અપાયું હતું. આ ઉપરાંત બનમંડપમાં પછુ હરિજનોને સત્કાર કરવામાં આવ્યો હતો.

નેણુએ છે સુરત હાંડુ એજ્યુકેશનલ સોસાયટી તરફથી ચાલતી યુવરાતી શાળા માટે શીક્ષકોની જરૂર છે. નેઓ મેનિક સીનીયર, સીનીયર વેજન, અથવા સ્નાતક હોય અને તે સાથે હાંડી બહાવી શકતા હોય અને શીક્ષક તરીકેના પાંચ વર્ષનો અનુભવ હોય તેવા શીક્ષકો એ સર્ટીફિકેટોની ત્યા અન્ય ખાતીપત્રોની નકલો સાથે અરજી કરવી.

મં. સુરત હાંડુ એજ્યુકેશનલ સોસાયટી. ૧૨૭ વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, ૧૨બન.

પુર્વ અને પશ્ચિમ બંગાળમાં કેમી રમખાણો

પુર્વ અને પશ્ચિમ બંગાળમાં ચાલી રહેલાં કેમી રમખાણોનું એક પરિણામ એ આવ્યું છે કે કલકત્તાના એક અંગેજ વેપારી મી. અલેકઝાન્ડર મેનેરનનું એક સશસ્ત્ર ટોળાંએ પુન કબુલું નાખ્ય વડા પ્રધાન અને મુદ્દ મંત્રી સરદાર વલભભાઈ પટેલે જે પુનને એક અમાનુષી, ધાતકી અને પામક કૃત્ય તરીકે વખોડી કાઢ્યું હતું.

છેલ્લા થોડા દિવસ થયાં કેમી રમખાણો ચાલુ થઈ રવાં હોવાથી કલકત્તા ની બહાર આવેલા હાવરા વીભાગના મારશલ લેા બહેર કરવામાં આવ્યો હતો. છુપવાર તા. ૨૯ માંનો ન્યુ દિલ્હીથી સંદેશો જણાવે છે કે અલ્હી નરી ગોઠવણુ મુજબ લશ્કરી સત્તાધીશો ના હાથમાં બહોળા સત્તાઓ કલકત્તામાં આવી હોવાના પરિણામે કલકત્તાના હાવરા વીભાગમાં રિયલિ સુધારી છે એમ પડીત નેહરુએ પાલોનેન્ટમાં બહેર કહ્યું હતું.

કરંચીથી જણાવાય છે કે પુર્વ અને પશ્ચિમ બંગાળમાં થઈ રહેલા રમખાણો નું સમાધાન લાવવા પાકિસ્તાન અને હાંદના વડા પ્રધાનો નનાય લીધાકત અલીબાન અને પડીત નેહરુ દવે પછી

બહેરં ચનારી તારીખે ન્યુ દિલ્હીમાં મળશે. પાકિસ્તાનની પાલોનેન્ટમાં નનાય લીધાકત અલીબાને જણાવ્યું હતું કે ત્યાર બાદ લઘુમતી કેમોને સંપુણુ રક્ષણ આપનારી બાંહેધરીવાળાં બહાર પાડવામાં આવનાર સંપુકત નીવેદન વીધે પડીત નેહરુ અને તેમની વચ્ચે સામાન્ય સમજુતી થઈ છે. એ નીવેદન માં પ્રત્યેક દેશમાં રમખાણોની ઉત્પત્તિ અને વીરતાની તપાસ કરવાને એક સંપુકત કમીશનની વાત મસે. ત્યાર બાદ કમીશન તેવાં રમખાણો ફરી ચાંત અટકાવવાને માગેો સુચવશે. બનને દેશોના વડા પ્રધાને અને અન્ય સરકારી નેતાઓ તરફથી ચાંતન આપનારાં મચ્છેલાં ભાષણોને પરિણામે પુર્વ અને પશ્ચિમ બંગાળમાં તોફાનોનું બેરે મોણુ થયેલું જણાવાય છે.

પાલોનેન્ટમાં નીવેદન કરતાં નનાય લીધાકત અલીબાને જણાવ્યું હતું કે મને પુરો સંતોષ થયો છે કે અખબારો એ અને હાંદના ધણુ રાજકીય નેતા એ તરફથી ઉઠાડી બનરો ફેલાવાય છે તે કરતાં ખરી ઢકીકરતો જુદીજુદી છે. નનાય લીધાકત અલીબાન ત્રેચીલ તા ૨ જના ન્યુ દિલ્હી પહોંચશે.

હાંદના ઢુકં ખબરો

હાંદી પાલોનેન્ટમાં પ્રત્રીત્તરી હાંદની પાલોનેન્ટમાં પ્રત્રીત્તરી વખતે રેલવે ખાતાના પ્રધાન શ્રી. સંતને જણાવ્યું હતું કે, ૧૯૪૯-૫૦ ના વર્ષમાં તા. ૩૧ મી જાન્યુઆરી સુધીમાં રેલવાડીના કુટમોડાં પર મુસાદરી કરવામાં પરિણામે ૧૨૭ માણસોના મૃત્યુ નીપજન્યાં હતાં, જે આંકડો ગયા વર્ષમાં ૨૨૬ ના હતો. આ માહિતી આપનાં તેમણે ઉમેર્યું હતું કે મોટા ભાગના અકસ્માતો ઇસ્ત ઇન્ડીયન રેલવે પર બન્યાં હતા.

ગોળનો ભાવ મથુના ૩. સડાપાવીસ હતો. અને ગોળના ઉચા ભાવોની ખાંડના ઉત્પાદન પર ઘોડે ઘણુ અસર પડી હતી. હાલમાં ગોળની હેરફેર પર પ્રતિબંધ કાઢવામાં આવ્યો હોઇ ભાવો નીચા ગયા છે અને અચારે ૩. સડાઓજણીસને ભાવ છે. શ્રી. ડીડાપાઇએ જણાવ્યું હતું કે, હાંદનાબાદ, ત્રાવણકોર-કેરળીન, બપુરુ નેના રાજ્યો ભારત સાથે તેમનું એકા-કરણુ ચાય ત્યાં સુધી તેમની પોતાની ઉત્પાદની ડીકીટોને ઉપયોગ ચાલુ રાખશે.

પેતીવાડીખાતાનાં પ્રધાન ધા. જ્યારામદાસે ૧૯૪૯ ના સપ્ટેમ્બર માસ

દાણુચેરી કરતા મુસ્લીમો તેજુર (આસામ) તા. ૧૪ સદરથી ખાતેની સરહદી વીસ્તારના તીયામકની કચેરીના માજુસો પર એક મુસ્લિમ ટોળાંએ ઢુમલો કર્યો હોવાના સમાચાર અને મળે છે. એમ કહેવાય છે કે આ મુસ્લિમો રાખનું તેલ અને મરચાં ચોરી છુપીથી પાકિસ્તાન લઇ જવા માગતા હતા. નીયામક કચેરીના માજુસોએ તેમને પકડ્યા હોવાથી તેમણે આ ઢુમલો કર્યો હતો. આ બનાવની ખબર મળતાં આશાની બજારની સંરક્ષણ ઇળની ઢુકડી બનાવના રચયે પહોંચી ગઈ હતી અને કચેરીના માજુસોને ઢુમલા માંથી બચાવવા હતા. આ બનાવ સંબંધે પોલીસે નવા મુસ્લિમોની ધરપકડ કરી હતી અને જણાવ્યાં દહીયારો કબજે કર્યાં હતાં. શરૂઆતી શોધ માટે પોલીસે કેટલાક મુસ્લિમ સુધરાઇ સજ્યો તથા વેપારીઓ સહીત કેટલાક મુસ્લિમોનાં ઘર પર દરોડો પાડ્યો હતો.

મુંબઇ પકડાયેલું ભુગર્ભ સામ્યવાદી મથક મુંબઇની સી. આઇ. ડી. એ ભારત ના સામ્યવાદી પક્ષની મુંબઇ સમીતીની ભુગર્ભ કચેરીને પત્તા મેળવ્યો છે. આ રચયેથી બંધી સુચનાઓ મોકલવા માં આવતી હતી તથા પક્ષના બધા સજ્યો પાસેથી માહિતી બેચી કરાતી હતી સહેરમાં જ. આઇ. પી. રેલવેના એક ડીકીટ કલેક્ટરની ઝોરડીના તપાસના પરીણામે મળા આવેલા ૭૭ હાથ મેળવ અને માળીસ કારતુસોનાં પરીણામે આ શોધ હતી. આ ભુગર્ભાં યુકા ઉપરના ઢુમલાથી મોખાનીયા છાપ વાનુ સંપુણુ સાહીત્ય તથા સામ્યવાદી પક્ષની ભુગર્ભ પ્રવૃત્તીઓ અંગે ઘણી ખાનગી ઢકીકતો મળી આવી છે.

કલકત્તા તા. ૧૪ મથ કલકત્તાની મસજીદ પર મેળવ ફેકવાના આરોપ માટે પકડવામાં આવેલા પાંચ મુસ્લિમો ને આને મુખ્ય ઇલાકાદાર ન્યાયમુતિ સમક્ષ રચ્યુ કરવામાં આવતાં ન્યાયમુતિ એ એમને પોલીસને દવાલે કરવાનો ઢુકમ કર્યો હતો. અદાલત સમલુ જુલાની આપત એમાંના એક આરોપીએ જણાવ્યું કે

હિંદનો પત્ર

(અમારા ખાસ અધ્યરપત્રી તરફથી)

વડોદરા, તા. ૧૫-૩-૫૦

પુર્વ પાકિસ્તાનના અભ્યાચારો

પંડીત નેહરુ કલકત્તાની ખીણ મુલાકાતે જઈ પહોંચ્યા છે. દરમ્યાન પી. ડી. આર્થ, નો કલકત્તાનો એક સંદેશો જણાવે છે કે પાકિસ્તાનમાં ટૂંકો પર હુમલા થયા હોવાનો જાણાવો જોઈ ત્રણ બનાવોની વીગતો મળી છે. પુર્વ પાકિસ્તાને તો એમાંથી માત્ર એક જ કણુલ કરી છે; અને તે પછી ટૂંકના ટાંકિ-મુસ્લીમ બંને બંધના ઉતારાઓને ધાડપાકુએ જોઈ હુલ્લયાના બનાવ તરીકે તા. ૨૮ મી ફેબ્રુઆરીએ સંતકાર નક્કી આસામ મેલ પર હુમલો થયો હતો, અને તે જ દિવસે સંતકાર પાસે જ ખીણ મે ટૂંકો પર હુમલો કરવામાં આવ્યો હતો. પહેલા મે હુમલામાં જોહામાં જોહા ૫૦૦ માણસોની પુવારી મૃત હતી; નીબમાં અરધી જોહી હતી. ડાકા-ગૈમનસિંહ અને ચિતા ગોંધ વીભાગમાં ટૂંકો પર થયેલા હુમલા એનો આ ગણતરીમાં સમાવેશ કરવા માં આવ્યો નથી. સીલહટના એક જાણીતા વકીલ શ્રી. કિરણેન્દુ સ્વામને ડાકાથી સિલહટ પાછા ફરતાં મારી નાંખવામાં આવ્યા હતા. સીલહટના રામકૃષ્ણ સેવાશ્રમમાં મુસ્લીમ યુવાનોએ એ યુસી ઘણી બંધોદ્દેશ કરી હતી. આંધ્રપ્રદેશમાં પ્રાથમિક બંધ કરવાની ફરજ પાડી હતી, અને શ્રીરામકૃષ્ણની જીવિતે તોડીને બાંધી નાખી હતી. સીલહટ જલ્લામાં હાંદિએ બધાંયરત બની ગયા છે, અને તેઓ ભારત તરફ હિન્દવત કરી આવવા માટે અતી આતુર છે. તેવી જ રીતે સીલહટના આના બગીચાનાં કામદારો પશુ બધાંયરી હોવા થી હીન્દવત કરે એવો સંબંધ છે. તેજુર (આસામ) નો એક સંદેશો જણાવે છે કે નવગોંધમાં પાકિસ્તાન સરકાર વતી બનકુસી કરવાના આદેશ પર ૩ મુસ્લીમોની હુમલો કરાઇ છે. ગોહાટીથી ૪૦ માઇલ દુર આવેલા એક સ્થળમાં હાંદિ વીરોધી પ્રદર્શિત કરવાના આદેશ પર ૧૦ પાકિસ્તાનીને પકડ્યા છે.

અભ્યાચારોની વધુ વીગતો

નવી દિલ્હીનો હેવાલ જણાવે છે કે પુર્વ બંગાળમાં થયેલાં તાબેજારનાં રમ બાજુમાં માપો ગણેલાંની સંખ્યા લગભગ ૩,૫૦૦ ની છે; આ ઉપરાંત ઘણા ધાવલ થયાં છે, પણ તેમના મોડસ આંકડા મળી શક્યા નથી. એકલા ડાકા શહેરમાં જ હુલ્લયામાં આવેલી, સળગાવાયેલી, અથવા નાશ કરાયેલી ગીલકત્તની કિમત લગભગ રૂ. સહારુ કરોડની થાય છે; જ્યારે પાકીના પ્રદેશમાં રૂ. અઢી કરોડનું તુકસન અંદાજનું છે આમાં હાંદિએ પોતાની જે મીલકતો છોડીને બાગી હુલ્લા છે તેનો સમાવેશ થયો નથી. પુર્વ બંગાળ થી હાંદિ આવેલા હીન્દવતીઓની સંખ્યા ૧,૩૦,૦૦૦ ની ઉપર પહોંચી છે. વળી ખાસ કરીને સીલહટ તથા બાકર ગંજ જલ્લાઓમાંથી અપહરણ કરીને

ઉડાવી જવામાં આવેલાં માણસોની સંખ્યા ઘણી મોટી હોવાનું મનાય છે, પણ તેના ચોક્કસ આંકડા મળી શકતા નથી. આ ઉપરાંત સંખ્યાબંધ હીન્દવતીઓને પુર્વ બંગાળમાં મોટાં મોટાં મથકોએ રોકી રાખવામાં આવ્યા છે. હીન્દવત કરવા માનવોને આવકવેશ બંધો હોવાનાં; તથા પોતે હાંદિમાં વસવાટ કરનારા છે એ મતલબનાં પ્રમાણ પત્રો રજુ કરવા જ નોંધ્યે, એવા જે હુકમો પુર્વ પાકિસ્તાનની સરકારે કાઢ્યા હતાં, તે ભારત સરકારના ઘ્યાણથી પાછા ખેંચ્યા છે. પણ એ જુના હુકમોનો અમલ આખા પ્રાંતમાં બંધ થયો નથી.

સરદારનું કલકત્તાનું બાવણું

પાકિસ્તાનનાં જુદાજુદાં જાણીતા સુમાર નથી. હમણાં જ પુર્વ પાકિસ્તાનના વડા પ્રધાને ગણગોણા ફેંક્યો કે "કલકત્તા માં તોહાન થયાં તે તો સરદાર પરેલના કલકત્તાના બાવણથી થયાં!" આ જુદાજુદાં સનગ રહિયો સરદારે બહાર પડ્યો છે. કલકત્તાના એમના ૧૫ મી જાન્યુઆરીએ બાવણમાં મુખ્યત્વે તો કમ્યુનીસ્ટોનાં તોહાનોની જ વાત હતી. કોમી સવાલને અંગે તેમણે ત્યાં જે ઉદ્ગારો કાઢ્યા હતા તે તો આ પ્રમાણે હતા:

"બંગાળના કુ:બથી અને મુસ્લીમોની કોમી હું સારી રીતે માહીતગાર છું. દીનરાત હું એનો વીચાર કઈ છું અને તમારાં કુ:બેઈ માઈ હૃદય ફરે છે. પરંતુ, આ વાતના અને અથડામણો છતાં, બંગાળના લોકોમાં અને શ્રદ્ધા છે, જુલકાળના લોકોમાં અને શ્રદ્ધા છે, જુલકાળમાં બંગાળે અને બંગાળના લોકોએ ઘણી મુશ્કેલીઓ વેડી છે, આજની એમની વાતના એ કંઈ પહેલવહેલી નથી. ભારતની સ્વાધીનતા ના અંડાણ થયાં ત્યારથી જ બંગાળને અનેક આંદોતોને અનુભવ કરવો પડ્યો છે. આમાં એણે કસાય ધીર હૃદય છે અને બહાદુરીથી કામ કર્યું છે પરંદેશી શાસકોને આપણા દેશમાંથી હાંકી કાઢવાના પ્રયાસોમાં બંગાળનો ફાળો અવિરમરહીય છે. આ ફાળો બંગાળ ના લોકોએ હસતે મોંએ અને યુદ્ધથી આવ્યો છે, આ બધા માટે દેશ બંગાળને મણી બન્યો છે, અને પોતાનું આ ઝણુ બને કદી પણ વીસરી શકશે નહિ. ત્યારબાદ બંગાળે અર્ધ વીરેથી અને અર્ધ સ્વદેશી સરકાર સત્કારમાને આવી ત્યારે પણ એની વાતનાઓને અંત નહોતો આવ્યો.

ઉલટું, એ વાતનાઓ વધી. આ અર્ધ સ્વદેશી સરકારમાં મુસ્લીમ લીગ જ હતી, આપણે ક્રેષ્ જ માણસ એમાં નહોતો. તમે એ સાંસન હેણ અપાર કુ:ખ સહન કર્યું. "સ્ત્રીમાં પગલાં" ના એ દીવસો ભારત કે બંગાળ શી રીતે કદીય બૂલી શકે? અને એને પરીણુમે કલકત્તામાં જે પરિસ્થિતિ સર્જાઈ તે પણ? તમે એ કુ:ખ પણ સલાં.

નોઆબલી: અધર નીણુય

"ત્યારપછી નોઆબલીના કણુ બનાવે બન્યા, એ અંધકારબંધો દીવસા ભારત શી રીતે જુલી શકે? બંગાળના બાવીના પ્રકોનો નીણુય કરતી વેળા ધતીલાસનાં એ પ્રકરણો કદી જુસી શકશે નહિ.

"ગાંધીજી આખા. નોઆબલી ગયા અને પીડીત માનવતાનાં સુખકુ:ખને પોતાનાં બનાવી રહ્યા. પછી એ કલકત્તા આવી રહ્યા. તમારા કુ:ખો માં સહનુજુલિત વ્યકત કરવા અને કંઈક અંશે કાધના લોગ બનીને પશુ બીહારે વળતાં પગલાં લીધાં અને આખા ઉત્તર ભારતમાં બધે જ એના છાંડા ઉડ્યા. ત્યારપછી યું યહું તે તમે સો જાણો છો. આવા સંજોગો અને આખા દેશના બાવીના વીચાર કરીને આપણે ત્યારે એવા અધર નીણુય ઉપર આવ્યા કે પરંદેશ સરકારે અહાં થી હટી જ નવું નોંધ્યું. આપણને લાગ્યું કે પરંદેશીઓ અહાં હશે ત્યાં સુધી નહિ શાંતી સ્થપાય, નહિ જાતિ જાતિ વચ્ચે સુખેળ અને બાહ્યરથી સ્થપાય. આપણે એવો નીણુય કર્યો કે દેશના ભાગલા પાડવા પરંતુ તે એ શરતે કે બંગાળને બંધન બન્યા ભાગલા પણ પડે જ. વીધીની જીની ફરતા? વાસ્તવમાં ભાગલા પડ્યા તેનાં ચાળીસ વર્ષો પુર્વે ઘિરને જ્યારે બંગાળના ભાગલા પાડવા ત્યારે આપણે એનો વિરાધ કર્યો હતો. ભાગલા અટકાવવા ત્યારે તમે તમારા સર્વસ્વ નો લોમ આપ્યો હતો. દેશ ત્યારે તમારી પડ્યો હતો. ત્યારબાદ આપણે ખીણ જ રીતના ભાગલાને સર્વાનુમતે અને અનીવાર્ય હકોકત તરીકે સ્વીકાર કર્યો."

બંગાળો ધીરજ બની વઢે

"કલકત્તા શહેર વતી, ભાગલા નહિ સ્વીકારવાનો નીણુય પણ આપણે કર્યો હતો. મુસ્લીમ લીગના આગેવાનોને આ રૂએ એમ નહોતું. આવું "ખવાઈ ગયેલું" પાકિસ્તાન એમને

ખપતું નહોતું. એમના ઉપર એમને કરી હકદાવો નહોતો એવા બીજા વીભાગો ઉપર પણ એમને રહેલો હતો. એમનો એ દાવ સળ જ થયો અને ભાગલા સિદ્ધ હકોકત જ ગયા. આ ભાગલાના સ્વીકાર માં પણ, લોહીની નદીએ વહી, માંખ પારના આપણા બાઈ બહેનોથી આપણે વીણુટાં પડ્યાં અને એને પરિણુમે બંગાળને પારાવાર કુ:ખનો અનુભવ થયો; એ જા હજુ ઝગમો નથી, ઉલટું, એ વધુ ઉડા મેલો જાય છે. આવાં સંજોગોનો સામનો કરવા માટે અસધારણુ વીરતા, ધીરજ અને જાંતી ની જરૂર છે. આ સમયે તમારે તમાઈ અખીર બનાવવાનું છે. સારીજી સહન કરો પરંતુ એવી આશાએ સારા દીવસો આવવાના જ છે.

મ્યટુટ સંબંધો

"હાથે કરીને તમે તમાઈ બાઈ યુથતા ના. આખર તે, આતી મુસ્લીમોમાં જ માણસે વધુ સાધન રહેવું નોંધ્યું. વધુ સુખી દીવસો આવે ત્યારે રાહત જરૂર અનુભવાય ક્રેષ્ છે ઉતાવળ મેમાંથી એમણે કરી શકાયો એવાનો નથી. હાંતુ અને સુસહમાન બને આપણા બાજીને આપણથી વીણુટાં પડ્યાં છે. સીધી બનને ચાલુના લોકો આખાદ બને એવી ઇચ્છા સો કોઈની છે જ પરંતુ તે માટે મેજ જાણુએ ધીરજ, જોઈ અને શાણુપણ હોવાં નોંધ્યું. બંગાળ ની વાતના ક્રેણુ નથી જાણુટું? મ્હ કાલ સુધી જે આપણા મીઠો હતા તે આજે પરંદેશી બન્યા છે, પરંતુ એ કંઈ બ્યવહારમાં થોડું જ છે? આપણે મન તો તેમને અઢ કાલે હતા તે જ આજે પણ છે અને એમને આપણે કષ્ટ રીતે સહાય કરી શકીએ એ પ્રથ આપણને મુંઝવી રહ્યો છે. નીરાસાને સ્થાન નથી. દક્ષિણ આંકિડા ના લોકો તરફ સહનુજુલિત દર્શો મની કુમકે આપણે જ શકીએ તો પાકિસ્તાનના લોકો સંબંધ તો એ ઘણું વધુ સહેલું બનવું નોંધ્યું. ક્રિમ સીમાએ આપણને એમનાથી ધુડા ન પાડી શકે. આપણા સંબંધો આર્થીક અને રાજકીય સંબંધો અટક રહેશે મુશ્કેલીઓ અને અપરોધો તો છે જ અને તે દુર પણ થયું નોંધ્યું. પરંતુ તે પહેલાં, આપણે આપણું ઘર બ્યવસ્થિત કરવું નોંધ્યું.

શાંતીને સલામતીની જરૂર

"પાકિસ્તાનથી લાખુએ માણુએ વાલી આવ્યાં છે, એમણે પોતાનું સર્વસ્વ ત્યાં છોડી દીધું છે, ઘર બાર, અને સગાવહાલાં પણ. મુખ્યસ્વ નથી રાજ્યોની સરકારો કર્યું. કુટ્ટી નથી એમ કહી-બધ્યા એમને અંજુલો માર્યો. હોરવવા પ્રયાસ કરે છે પરંતુ આજે એમને કરી શકાયો નથી થવાનો, એમ

ની મુશીબતોનો અંત એ રીતે નથી આવવાનો, હું એમને સારી રીતે જાણું છું અને શક્ય તે તમામ માર્ગો દ્વારા તેને વ્યવસ્થિત કરવા આજે હું, પરંતુ, આ યુદ્ધ શરૂ તે પહેલાં સાતિને સલામતીની આવશ્યકતા છે. કલકત્તાના કોષ્ટક ભાગમાં રોજને રોજ કંઈ ને કંઈ થાય તે પ્રત્યે આજે આખો દેશ પોતાની નજરે જીએ છે. ભોમ્બ, હાલકા, દામકારો બાળની, પોલીસ ઉપરના હુમલા, ધરપકડ, જેલમાં ઉપવાસ—આ તમામ વીગતો મોટાં મોટાં સ્થળોં સાથે છપાય છે. આવા સંજોગો જોતાં, બહારના લોકોને તો એમ થાય કે, કલકત્તામાં અસામકતા આપી રહી છે અને તેમ—સરકારી તંત્ર

પડી બાધ્યું છે, પરંતુ, અહીં આખી નજરે જીએ ત્યારે જ સમભય કે, રોજબરોજનો બ્યવહાર તો એવોને અવાજ ચાલી રહ્યો છે અને આ કામ તો ઠેકઠાક અવગો રસ્તે દોરવાયેલા યુવાનોનું જ છે. એક આખા શહેરની શાંતિ અને સલામતી આ મુશીબ જીવાનીયાંએ જોખમમાં મુકવા માંગે છે. વસતી અને સરકાર બંનેને તેઓ બચકરત બનાવવા માંગે છે, આમાંથી તેઓ શો કાપડો ઉઠાવવા માંગે છે તે હું નથી જાણું. સામ્યવાદી વીચારસરણી હું સમજી શકું છું પરંતુ યુની હુમલા અને બીજી ચાલ્યાજી કોઈથી એમના હાથમાં શું આચરી તે હું સમજી શકતો નથી."

આપણી મજતરીમાં આ માનરસુલમ તત્ત્વ છુલાકું ન જોઈએ. આર્થિક તંત્રને આપણે એક છેડે ઉત્પાદન કરવું અને બીજે છેડે નફોટો કાઢવું નીજાક અવગો તંત્ર ન મણી શકીએ.

અધિવેચનમાં ભારતબંરના જાણીતા વેપારીઓ અને ઉલોમપતિઓ સંઘ પ્રધાન મંડળના પ્રધાને તેમજ પાર્લામેન્ટના સભ્યો હાજર હતા. વડા પ્રધાન બોલવા ઉભા થયા ત્યારે મગનબેદી હાજરના હોવા થયા હતાં. પંડીતજીએ દોહામાં તેમજ અંગ્રેજીમાં પ્રવચન આપ્યું હતું.

પંડીતજીએ જણાવ્યું હતું કે, આ પ્રસંગે બે ભાષામાં બોલવાનું મારા માટે સામાન્ય બની રહ્યું છે. ફરીથી આજે મને નીમત્રવામાં આવ્યો છે તે માટે હું તમારો ધણે જ આભારી જીએ, આજે એક બીજાને મળી એ અને પ્રસંગોપાત એક બીજાને મળીને તે સાઈ છે. (હસાહસ) અને પ્રસંગોપાત ભાષામાં આજે એક બીજામાં વખાણ કરીએ અને તે પછી એક બીજાની મુદાસર ટીકાનો ઉમેરો કરીએ તે પછુ સાઈ છે. (વધુ હસાહસ).

શ્રી. જલને પ્રમુખપદેથી આવેલા પ્રવચનનો ઉલ્લેખ કરતાં પંડીતજીએ જણાવ્યું હતું કે, તમે તમારા પ્રવચન

માં અનેક બાબતોનો ઉલ્લેખ કર્યો છે. હું તે હાથ ધરવા ઇચ્છતો નથી કેમકે તેમાં નીતિય મુદાઓ સંબાળ પ્રમુખ વીચારવા રહે છે અને બીજીને એમાંના કટલાક પ્રશ્નો હાથ ધરવા માટે હું ચોચ નથી, એમ હું નીખાલસ દીલે જણાવું છું. મારો મુખ્ય એક એ છે કે હું મારી મનોદાએ પીળાનું છું અને તેથીકરાર મારા મુદાઓને મનોદામાં મુકું છું. (હસાહસ)

સંકુચિત દ્રષ્ટિ ન જોઈએ

આ બધી બાબતોની ત્રેપાર, ઉલોમ, મજુરો તથા નીજીવોતોની કલાએ વીચારણા કરવી જોઈએ. આને જનમતમાં અને ભારતમાં કામ કરી રહેલાં મુખ્ય બળો અને બની રહેલાં બનાવોની વીચારણા તેમની પશ્ચાદ મુશીકામાં આ બાબતો રાખીને કરવી જોઈએ. કોઈ એક ધંધામાં કે ઉલોમમાં કામ કરી રહેલા લોકો દરેક પ્રશ્નોને પોતાના સંકુચિત દ્રષ્ટિથી જુદી જ વીચાર કરે છે. દ્રષ્ટિથી સાચું હોય કે ન હોય એ જુદી વાત છે. પછુ એ દ્રષ્ટિથી વીરાળ બાબતથી વેગળું હોય તો પ્રશ્નોનો સાચો જવાબ મળી ન શકે. કારણ કે પ્રશ્નોના ઉકેલ માં બીજા તરફી પછુ ઘણા મદદ કરતા હોય છે.

વેપારી મહામંડળ સંઘની એકકમાં પંડીત

જવાહરનું પ્રવચન

નવી દિલ્હી, તા. ૧૧—“ભારત સરકારે નીમેહું રાષ્ટ્રીય આયોજન પંચ સંગીન પરિણામે આપશે” એવી આશા વડા પ્રધાન પંડિત નેહરુએ આજે ભારતીય વેપાર-ઉલોમ મંડળના સંઘની વાર્ષિક બેઠકનું ઉદ્ઘાટન કરતાં બક્ત કરી હતી. તેમણે કહ્યું હતું કે, આ પંચ માત્ર અન્યેવાજ રજુ કરીને બેસી ન રહેતાં રોજબરોજ કામ કરતી સંસ્થા બની રહેશે, અને સમીતી ચમકારકિ તો નહીં પણ સંગીન પરિણામો જરૂર રજુ કરશે, એવી મને આશા છે.

પંડીત નેહરુએ સરકાર સમક્ષ પહેલાં અનેકવિધ પ્રશ્નો માટે પ્રબળપણે સહકારની આપણી જાણી જણાવ્યું હતું કે, માત્ર સરકારી પ્રવાસોથી જ નહીં પ્રશ્નોનો ઉકેલ નહીં આવે. સરકારના પ્રયત્નો અને સરકારની દોરવણી જરૂરી છે બપે, પણ તેની સાથે પ્રબળ વીજળ વખતે સહકાર હોવો જોઈએ. આપણી બાની ઓલોગીક કે આર્થિક નીતી અમે તે પ્રકારની હોય પરંતુ તેને આ નીયમ લાગુ પડેવા જોઈએ.

પંડીત નેહરુએ દેશના આર્થિક પ્રશ્નો હાથ ધરવામાં સરકારની વીરાળ દ્રષ્ટિનું પુષકકરણ કયું હતું. પ્રવચન દરમિયાન તેમણે કલકત્તાની તાજેતરની મુલાકાતનો ઉલ્લેખ પણ બંધબાધીએ ઉલ્લેખ કર્યો હતો. તેમણે કહ્યું હતું કે, કલકત્તાના ચાર દિવસના નીવાસ દરમિયાન મને જેટલો યાંક લાગ્યો છે એટલો યાંક હજી સુધી મને મારી અંગીમાં લાગ્યો નથી. આ યાંક શારીરિક ન હતો. શારીરિક પરિસ્થિતિ તો હું રેવાઈ ગયો છું, પણ એ યાંક માનસિક અને હૃદયનો હતો. માનવીની લાગણીઓ અને માનવીના બધા જ આમાંથી બેઠ ન શકાય એવી વસ્તુઓ અનુભવી

તે મને માનસિક યાંક લાગ્યો હતો. આ લાગણી, આ બધને હાથ વધી પકડી દુર કરી શકાય એમ નથી, તેમજ એની પાછળ કંઈ કારણ પછુ નથી હોતાં. પાકિસ્તાનમાં ને કંઈ બની રહ્યું છે અને પશ્ચિમ બંગાળમાં એ બનાવોના ને પ્રત્યાઘાતો પડી રહ્યા છે, તેની પાછળ પછુ કોઈ સુદ્ધિ પુર્વકનું કારણ નથી. સુદ્ધિપુર્વક કે વાજબી ગેરવાજબીપણાની દ્રષ્ટિએ આ બનાવોનો વીચાર કરીએ તો બધું કલ્પિત લાગે છે. પણ તેમ છતાં જીવનના આવા તર્કશાસ્ત્રને આપણે સામનો કરવો પડે છે.

સરકારને મુંઝવણબધી પ્રશ્નો ઉઠેલવા માં સહકાર આપવાની આપીલ કરતાં પંડીત નેહરુએ કહ્યું હતું કે, માત્ર સરકારના પ્રયત્નોથી આ પ્રશ્નો ઉઠેલી શકાય એમ નથી. સરકાર તરફી પ્રયત્નો થાય અને સરકાર ચોચ મામદેશન આપે એ જરૂરી છે. પણ તેની સાથે સમરત દેશની જનતાને સહકાર હોય તો જ સરકારના પ્રયત્નો ફળદાયી નીવડે.

કેલ બ્યકિત આમજનતાના કલ્યાણ અર્થે પ્રવૃત્તિ કરે એટલું જ બસ નથી. આમજનતાએ પણ મોટી જવાબદારી એ અદા કરવામાં પોતાનો ભાગ છે એમ સમજવું જોઈએ એવી લાગણી અનુભવવી જોઈએ. આજ નીયમ ઉલોગો, કે આર્થિક અથવા બીજા ક્ષેત્રના બાવી કામકાજને લાગુ પડે છે.

અર્થશાસ્ત્ર અને માનવી અર્થશાસ્ત્રને લોહી માંસના બનેલા માનવી સાથે સંબંધ છે. અને આ માનવી માત્ર લોહીમાંસનો બનેલો નથી હોતો. તેનામાં ઉજ્જરાટ બરેલું મન અને લાગણીઓનો મંડાર પણ હોય છે. એટલું બધાએ યાદ રાખવું જોઈએ

હિંદના ટુંકે ખબરો

ફેરજીયાત પ્રાથમીક શિક્ષણ

મુંબઈના વડા પ્રધાન શ્રી. જેરે તારી ૧૬ માર્ચના જણાવ્યું હતું કે મારી સરકાર મક્ત ને ફેરજીયાત પ્રાથમીક શીક્ષણ આપી દસ વરસની અંદર આખા મુંબઈ રાજ્યમાં હામલ કરવાની આશા રાખે છે. એક હજારથી વધુ વસ્તીવાળાં ગામમાંથી શરૂઆત થશે. એક રશાનીક પ્રાથમીક શાળાના રજત મહોત્સવ પ્રસંગે બોલતા તેમણે વધુમાં કહ્યું હતું કે, અમારી ચોરના હેડગ પ્રેમ્ય પગલા તરીકે ૧૦૦૦ થી વધુ વસ્તીવાળા તમામ ગામમાંનાં ૧ થી ૨૧ વરસનાં બાળકોને શિક્ષણ આપવું યર્થ જશે. શ્રી. જેરે કહ્યું, દસ વરસ પહેલાં મુંબઈની સરકાર શીક્ષણ પાછળ ફક્ત જીવ કરોડ રૂપિયા અર્ચતી હતી. ત્યારે અસારે એ બાર કરોડનો અર્ચ ઉપારે છે. આજે સરકાર પ્રાથમીક શીક્ષણ મરીયા તાત્વજરના બેલબાવ વખર બધાંય ઉકારને શિક્ષણ આપવાનો નીચક છોરી બેઠી છે.

ફેરજીયાત મક્ત શિક્ષણ ચોરનાને અમલી બનાવવામાં પડતી મુખ્ય મુશ્કેલી એ છે કે શાળાઓને માટે પુરતાં મકાનો નથી મળતાં તેમજ પુરતી સંખ્યામાં તાલીમ લીવેલા શિક્ષકો પણ પ્રાપ્ત નથી થઈ શકતા.

શ્રી. રાબજીને ચેન્દાન

ભારતના છેલ્લા મખરનર-જનરલ શ્રી. સી. રાબજીપાલાચારીને ૧૯૫૦ ના જન-મુઆરીની છતીસગઢી દર સહીને રૂપીઆ એક હજારમાં આજીવન સાલિયાણું આપવાનું મંજુર કરવામાં આવ્યું છે આ હકીકત જાહેર કરતાં નાણાં પ્રધાન ડો. જોન મુખાઇએ પાર્લામેન્ટમાં શ્રી પી. આર. રેડીને જણાવ્યું હતું કે નીજત થતા રાષ્ટ્ર પ્રમુખોને લાગુ પડવામાં આવનારા સીકાંતોના અનુસંધાનમાં સરકારે આ પ્રમાણે કયું છે.

આ સાલીયાણું ઉપર આવકવેરો લેવામાં આવશે. વધુમાં ડો. જોન મુખાઇ એ જણાવ્યું હતું કે અમવાનુસાર સરકાર આ બાબત ધારાકીય ગોઠવણ કરશે.

આભાર

અમારવપ જવરેને બાઈલાલ પટેલ પોતાના પતિના કણ્ય સંજોગમાં થયેલાં અવસાનના શોક જનક પ્રસંગે સત્રાનેત્રીઓ અને મીત્રોએ તેમના પ્રત્યે દશવેલી દિલસેહા માટે પોતાની તેમજ પોતાના પુત્રો થી જન-તીલાલ અને શ્રી. નટવરલાલની વતી આ પત્ર દ્વારા અંતકરણથી આભાર માને છે.

શ્રી સુરત આર્થ સંગીત મંડળ

દગાબાજ-દુનિયા

(હન...ન...ન કરતી ગોળી અચાનક છુટી, અને એક કચ્છ હૃદયપ્રાવક ચીસ સાથે પામોધરા ઢળી પડે છે...)

ધર્માદા નાટકે

અવનવા દ્રશ્યો તથા હાસ્યરસથી ભરપુર, આકર્ષક દૃશ્યકલા અને મનોરંજનીય સુમધુર સંગીતની સાથે દમાખોરીનો કેવો નતીનો આવે તેનો પદાર્થ પાઠ શીખવતો

“દગાબાજ દુનિયા”

નામે નાટકે,

શ્રી સુરત હીંદુ એલ્યુકેશનલ સોસાયટીની શાખાના લાભાર્થે, ઉપરોક્ત સંસ્થા તરફથી

ગુરુવાર તા. ૬ એપ્રિલ ૧૯૫૦

ના રોજ સાંજે ૭-૩૦ વાગે

સીટી હોલ

માં ભજવવામાં આવશે.

શરે સીટી હોલથી ગેટર ખસેાને પ્રખ્યાત કરવામાં આવેલ છે.

દીક્ષીત મેળવવાનાં સ્થળો :

- ૧ કેપીટન બેલકની હોટલ, ૧૮૯ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.
- ૨ પટેલ વેલ્ડેરીયન ટી-રૂમ, ૨૦૨ એ સ્ટ્રીટ ડરબન.
- ૩ જગન બર્ધસ, ૧૧૪ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.
- ૪ એલ. બી. પટેલ, ૧૨૭ વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.

દીક્ષીટના દર : ૧૦/૬, ૭/૬, ૫/-

સ્વચ્છોડભાષ કુવરજી, માનક પ્રસુખ, બચુલાઈ પ્રભુભાઈ, માનક મંચી.

આવેલા દિવાળી અંકે

છાયા	શી. ૫ ૦	સ્વીવાર	શી. ૧૦ ૦
આરામ	૫ ૬	સંદેશ	૧૦ ૦
સવિતા	૭ ૦	વેણી	૭ ૬
મોજમલ	૬ ૦	બે ઘડી મોજ	૭ ૬
હીંદુ	૩ ૬	ચિત્રપટ	૭ ૬
સસ્તુ સાહિત્ય પંચાંગ	૨ ૬	મુંબઈ સમાચાર	૫ ૦
મુંબઈ સમાચાર પંચાંગ	૫ ૬	ન્યૂ હીંદિ (પુસ્તક)	૭ ૬
'India, (English) 12 Copies	6 ૦	Filmindia English	5 6

KAPITAN'S BOOK AGENCY,
189 Grey Street, DUBAN.

Phone 23414

Tel Add. "KAPITANS"

અમારાં નવાં પુસ્તકે

જનમટીપ	૭ ૦	૨૭ છે બારોઠ	૫ ૦
સુ-બી	૮ ૬	એજોનું આરોગ્ય	૩ ૦
સેતુબંધ	૫ ૦	મહાસભાના પ્રચુબો	૩ ૩
નિશાલખા	૫ ૦	આમ વિચારણા	૨ ૦
મા વીનાના	૫ ૦	સરહદ પાર સુભાષ	૫ ૦
કચ્છ	૪ ૩	પુષ્પવાટિકા	૨ ૦
ચતુર સુભાષ	૩ ૩	આર્થિક ધર્મ નીતિસાર	૨ ૦
નીરૂપમા	૭ ૦	પતીમંદીર	૩ ૦
પરિભ્રમણ	૮ ૬	પરક્રમ્મા	૫ ૩
આપણો ઘર સંસાર	૪ ૩	બદ્ધ ચક્રી	૭ ૦
૨૫ કોષા (બે ભાગ સાથે)	૧૩ ૦	ધરતી	૫ ૦
હરે પદારે	૭ ૦	ગીતાંજલી	૫ ૦
પ્રાચિના	૫ ૦	ગુગો સેવક	૩ ૦
ગીતા હૃદય	૩ ૦	રસ મુર્તિઓ	૩ ૦
સુવર્ણ યુગ	૨ ૦	ત્રણ હાથો	૫ ૩
કોષા સંગ્રહ	૨ ૩	નની દુનીયા	૫ ૩
જી જી જી	૩ ૩	સાધના	૫ ૦
રંગ લીલા	૨ ૩	રંગિનાય ટાગોર	૫ ૧
રૂપાન્વી માય	૨ ૬	દેવ અને દાનવ	૩ ૦
સંત દેવીદાસ	૨ ૬	રાધિકા	૩ ૦
બારી બહાર	૩ ૦	મહાન મુસાફરો	૫ ૦
બકતરાજ હલુમાન	૨ ૦	હાસ્ય વીલાસ	૧૦ ૦
તુરજહાં	૪ ૩	પુષ્પવર્તા પુર	૧૧ ૦
દવાનો છેલ્લો છુટકો	૨ ૦	મંદ શેખર	૧ ૦
બળવાન બનો	૫ ૦	પુર્વ અને પશ્ચિમ	૫ ૦
ગીત હોરી અને બીજા નાટકો	૨ ૩	હાસ્ય મંડીલ	૭ ૦
આપણી કેમિસ	૫ ૦	એમંતના સાહાજ્યમાં	૭ ૬
ઉત્તરા	૭ ૦	પરાધીન	૭ ૬
લખયા લેખ	૫ ૦	અલા બેલી	૫ ૦

અઠવાડિક પંચાંગ

વાર	પ્રાર્તી ૧૯૫૦ એપ્રિલ	હીંદુ ૨૦૦૬ ચઈન	સુસહમાન ૧૩૬૮ સવાલ	પારસી ૧૩૧૯ શહે, કદમી	સુરોદય ક.મી.	સુપોસ્ત ક. મી.
શુક્ર	૩૧	સુદ ૧૨	૧૧	૩૦	૬-૦૬	૫-૫૫
રવિ		૧૪	૧૨	૧	૬-૦૭	૫-૫૪
સોમ		૧૫	૧૩	૨	૬-૦૮	૫-૫૩
મંગળ		૧૬	૧૪	૩	૬-૦૯	૫-૫૨
બુધ		૧૭	૧૫	૪	૬-૧૦	૫-૫૧
ગુરુ		૧૮	૧૬	૫	૬-૧૧	૫-૫૦
શુક્ર		૧૯	૧૭	૬	૬-૧૨	૫-૪૯

આ ઓફીસથી મળતાં પુસ્તકોનું સુચિપત્ર

વી. પી. ના ઓરકરોને ખીલકુલ ખ્યાત હોવામાં નહિ આવે. ઓરકર મોક્ષનારાઓએ ઓરકર સાથે એક અથવા વોસ્કલ ફિરકર મોકલવા મહેરપાની કરવી.

મેનેજર, 'ઇન્ડિઅન ઓપિનિયન' પુસ્તકો મળવાનું ઠેકાણું:— INDIAN OPINION, Phoenix, Natal.

ગાંધીજીનું સાહિત્ય

- યાપક ધર્મ ભાષના 1 0
- ગાંધીજીને સરકાર સાથે પત્રવ્યવહાર 1૯૪૨ ની લગત વખતે યથોક્ત સંપૂર્ણ પત્ર વ્યવહાર ૭ ૧
- ગાંધીજીના સમાજસમાર્થ ૭ ૦
- ગાંધીવાદી આર્થિક યોજના ૩ ૧
- પુણ્ય સ્થાંક ગાંધીજી (ચ. શુક્લ) 1૨ ૧

દીશોરલાલ મરાઠવાળાની કૃતિઓ

- ગાંધી વિચાર ટોલકન ગાંધીજીના વિચારોને સ્પષ્ટ કરતું પુસ્તક ૨ ૧
- કોપિપુણ્ય સર્ચાંક આજ કાલ સી, પુસ્તકમાં લેવાતી કૃતિ ઉપર પુછાતા પ્રશ્નોના જવાબરૂપે જે લેખો લખાયા છે તેનો સંગ્રહ ૨ ૧

સર રાધાકૃષ્ણનની કૃતિઓ

- જેઓ દીલોસોફીના મદાન લેખક છે તેમના પુસ્તકો 'ડિંદુ ધર્મ', સંસ્કૃતી ઉપર અજવાણું' પાડે છે. ૨ ૦
- કલ્પી અથવા સંસ્કૃતીનું ભાવી ૨ ૦
- વેદની વિચાર ધારા વેદ ઉપરના તેમના લખાણોનો સંગ્રહ ૫ ૧
- યુવાનોની સંસ્કાર સાધના ૧ ૦
- ડિંદુ ધર્મ ૧૦ ૦

ધાર્મિક સાહિત્ય

- શ્રી પૂર્વભાવત ગીતા મોટા અક્ષરોએ સંસ્કૃતમાં પ્રકાશિત થયેલો સંતોના ચરીત્રોનો સંગ્રહ ૩ ૦
- શ્રી યોગવાસીષ્ઠ આ વેદાંતથી મરુપર મંથને દળવેા મ્ની, ન્દાનો મ્ની આમાં સુમ્થો છે. 10 0

વિદેશી સાહિત્ય

- અંગકાર સંસના વિખ્યાત લેખક અનાતોલની નોવેલ ૭ ૧
- યામા લેખક કુપરી, એક રશીયન પવીતાઇ વિત્ર ઠોસ્તી નવલકથા 10 0
- લોક નેતાઓના ચરીત્રો ૧ ૦
- આરબ કથા ગાંધીજી ૭ ૧
- તેજ ચિત્રો આમાં ગાંધીજી કૃષ્ણજનપાન, શીવાજી, આઠી નેતાઓના છવન વિશે લખેલું છે ૭ ૧

કેટલીક ઉત્તમ નવલ કથાઓ

- નીસીઅ'ધા સુંદર વાર્તાઓનો સંગ્રહ ૧ ૧
- આસપાલી એક ઉત્તીદાસીક નવલ કથા 1૨ ૧
- જ્વલંતુ દુયમ્થોનો ભાષપ્રદ સંગ્રહ ૭ ૦
- પ્રેમાકામ ભા. 1-૨ એક સુંદર સાપ્તાહક નવલ કથા—જનને ભામની પ્રીમલ 13 0
- ઉપાકર્તા સુંદર નોવેલ ૭ ૧
- ઉત્તમ નોવેલ ૮ ૦
- કેવડાના કાંઠા નોવેલ ૭ ૧
- સંવિહાના સુંદ ૫ ૦
- ભગવાન નવમદેવ નર અને નાશયજ્ઞ 10 0

હાંતીનારા કાંતીમરી નોવેલ

- કલ્પવતી ઉત્તીદાસીક નોવેલ 10 0
- કોલેજીયન કોલેજ છવન જતાવતી નોવલ ૮ ૧
- અન્ના આપુ બાપુઓના છવનને ઉપાકું પાઠવી નોવેલ ૮ ૧
- ગોરખ આયા ગોરખની વાતોપરથી રચાયેલ ચમેલી ૫ ૧
- ગોરાની વાતો ૧ ૦
- જળ સમાધી નોવેલ ૮ ૦
- જળતના મહિરમાં ઉત્તીદાસીક નવલકથા 10 0
- જય સિદ્ધરાજ ૫ ૧
- જલ્મપીંડુ નોવેલ ૫ ૦
- દ્વિરીકની વાતો ન્દાની વાર્તાઓનો સુંદર સંગ્રહ ૧ ૧
- તજ્જ અરજુ બે ન્દાની વાર્તાઓનો સંગ્રહ ૧ ૦
- અજ્જુલુટ ધારા ૮ ૧
- અકુરી વાત 10 0
- અખીલ ત્રીવેણી વાર્તાઓ ૧ ૧
- છ'કમી છતવાની જડી છુટી 1૨ ૧
- બીર સાથી ભા. 1-૨ સાથે 1૨ 0
- અન્નામા આ સ્વ. સ્તુતરખ ગાંધી વિશે સુશીલા નેયર અને વનમાળા પરીષે લખેલ ૪ ૧
- બળવાગોર પીતાની તસ્વીર આયરીય સહીત જેમ્સ મોનોલીનનું છવન ૧ ૦
- રામ કલાશી ૮ ૧

નવલ કથાઓ

- ઉભીવાડે ૮ ૧
- કાંડીયાવાડની જંત કથાઓ ૮ ૦
- કો'ચ વધ ૧૦ ૧
- મોદાન મોધપ્રદ નવલકથા ભા. 1-૨ સેઠની અજ્જુતરી વાર્તા સંગ્રહ ૧ ૧
- ચિત્રલેખા ૮ ૧
- તજ્જુમા ભાગ 1-૨-૩ વાર્તાસંગ્રહ પ્રત્યેકની ૭ ૦
- દરીયાવાડ ૮ ૦
- દરીકનાશયજ્ઞ ભાગ 1-૨ તેમા આવીજનોવેલ સેઠની 11 0
- રોન કૃપ ૪ ૧
- દરીયાલાલ ૮ ૦
- નારી લલ્લ ૫ ૩
- નીલ રેખા ૮ ૦
- નીલ પ'ખી નામ ૮ ૦
- નીવેરીતા ૮ ૦
- મરીપ ૪ ૧
- પ્રાયકોત ભા. 1-૨ સેઠની 1 0
- પિયાસી ૮ ૦
- પાવક જવાળા ૮ ૦
- અભાત ધીરજો ૭ ૧
- પુરાતન જ્યોત ૫ ૦
- પ્રેમ અને પુલ ભા. 1-૨ સેઠની 11 0
- કુટેલા છુવજ્ઞ પાત્રો 10 0
- અલિષ્કાર 1 0
- કે મરિતો 0 ૧

PHONE 33-2651.
MASTER BROS.
 Manufacturers of Ladies and Girls
 Straw and Felt Hats
 Wholesale Merchants and Direct Importers.
**House For Keen
 Cash Prices.**
 33 West Street, JOHANNESBURG.

मास्टर ब्रदर्स
 होलसेल मरचण्ट्स जेन्स डायरेक्ट इम्पोर्टर्स.
 देशी तेलर सुतराडि कपड, बुलन रुस, प्ला-प्लेटस—जेभी भाण्डे
 मोटे भात नतने भाव—तेमलर डेप्रीडीन ग्लोरकेट साडीक
 वीजिरे मोटे इमारि ला प्रथम तपास
 करवा लखामधु छे.
 33 वेस्ट स्ट्रीट,
 जोहानिसबर्ग
 टेल
 33-2651

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 21429.
P. HARGOVAN & CO.
 (PTY.) LTD.
**WHOLESALE MERCHANTS
 AND IMPORTERS.**
 P. O. BOX 1250.
 15 & 17, Cross Street,
DURBAN.

M. J. PATEL
 INTERNATIONAL SPORTS COMPANY
 Importers & Exporters & General
 Commission Agents
 10 Peking Road, Katwong, HONG KONG.
**Special attention is paid
 to indent orders**
 Write To Us For Further Particulars.

HANNON'S DETECTIVE AGENCY (PTY.) LTD.
 MANAGING DIRECTOR: O. HANNON, seventeen years Royal Irish
 Constabulary and Criminal Investigation Department, S. A. Police.
 Manager: MINDEN PLUMLEY, ex Headon Police College and Crimi-
 nal Investigation Department, New Scotland Yard, London.
 Criminal, Commercial and Matrimonial Investigations Carried Out
 in Strictest Confidence.
 11/12 Parton Chambers, Jeppe Street; P.O. Box 5199, Johannesburg.
 Phones:—Office: 22-7771. After hours: 24-4844.

HEADACHES QUICKLY RELIEVED
 BY TAKING
TYSONO BRAND (PAIN-A-CURE) HEADACHE POWDERS
 FROM YOUR CHEMIST at 2/6, 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1499

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
 Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
 Compensation, Etc. Etc.

आ हॉदी वीमा कंपनीमां छंङ्गीना, आम, मोटर कार मोटर
 बोरी, मोटर अस, प्लेट ग्लासो, कामदारोने लभता वीमाओ,
 साम्यत वीजिरे हरेक नतना वीमाओ उतरावी यक्षम छे.
 हॉदी कंपनीने उपवन आपयुं जे हरेक हॉदीनी करन छे.

Natal Office:
"NATVAR MANSION"
 74, Victoria Street,
DURBAN.
 Telephone 28845. P. O. Box 1610.
 Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Transvaal Office:
**ROOMS NO. 12 & 13,
 BARKLY ARCADE,
 Dignol Street,
 JOHANNESBURG**
 Telephone 33-4478
 Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBOY RUSTOMJEE
 Principal Representative For The Union Of South Africa.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING
CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?

Have you provided for your dependants?

Prepare for the future

Life Insurance gives peace of mind for the unknown future.

Insure with "THE OLD MUTUAL" your friend for Life—
The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has
best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760,
JOHANNESBURG.

Phones:— } Business 33-0711
Residence 33-5961

DIAMONDS

QUERIDO DIAMOND Co.

48 Walter Wise's Building,

4th Floor Joubert Street, JOHANNESBURG

Tel. 22-3400. P.O. Box 3417

"SEE US WITHOUT OBLIGATION"

DIAMOND SPECIALISTS

OUR MOTTO: 'A SQUARE DEAL'

SPRINGBOK COLLEGE

P.O. BOX 8243,
JOHANNESBURG.

New and up-to-date courses for Standards
VI, VII, J.C., Senior Certificate and Matriculation.
Languages, Maths, Science, Physiology, Commerce,
History, Geography, Etc, Etc.

**ALL LECTURES DRAWN UP
BY EXPERTS.**

Write To-day For Full Particulars.

LOOK BEFORE YOU LEAP, BUT LEAP AHEAD
WITH THE SPRINGBOK.

PHONE 33-7944 P.O. BOX 4889
TEL. ADDRESS: "ARVIND."

HEAD OFFICE:
409, KRUGER ST., LOUIS TRICHARDT.
PHONE 64. PO BOX 106.
TEL. ADD: "KANJEE."

H. K. GOKAL,

WHOLESALE

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

OUR MOTTO: "SERVICE THAT SATISFIES."

43 Market Street,

JOHANNESBURG.

ફોન ૩૩-૭૯૪૪. પોસ્ટ બોક્સ ૪૮૮૯.
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ: "અરવિન્દ."

હેડ ઓફીસ:
૪૦૯, ક્રુગર સ્ટ્રીટ, લુઇસ ટ્રીચાર્ટ.
ફોન: ૬૪. પી. ઓ. બોક્સ ૧૦૬
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ: "કાન્જી"

એચ. કે. ગોકળ,

—: હોલસેલ વેપારી ::—

—જનરલ મરચન્ટ અને આયાત કરનાર—

૪૩ મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.